

voit să se întâmple aceasta cât mai des. Nu-i vorbă mă cam îngrozea gândul că am bani puțini pășind pe pământul Londrei, dar nu mi-a părut de loc rău că-i dădusem părinților mei pe ceilalți. Eram doar destul de tare ca să lucrez, să mai îndur lipsă, eram tânăr, plin de sănătate,—și în sufletul meu era vie credința că D-zeu nu lasă pe omul cinstit, mai ales pe acel ce mereu se gândește la El. Și cu drept cuvânt puteam s'o zic despre mine. Sămânța sfântă a temerei de D-zeu crescuse în inima mea și acum grâul făcuse spic. Rodul era în inima mea și asta m'a scăpat din multe nevoi.

După cum, pe când eram acasă, nu era zi să n'o fi început cu o rugăciune și nu trecea nici una, pe care să n'o fi încheiat tot cu o rugăciune, făcută din toată inima, tot astfel rămăsesem și plecat de acasă, rugându-mă mereu Tatălui și D-zeului meu. Aceasta mi-a fost scutul de care s'au frânt toate săgețile răului. Acel ce știe cât de puternică e stricăciunea în orașele mari și ce multe sunt pericolele la care e espus un tânăr, numai acela va putea prețui binecuvântarea credinței și a rugăciunii, ce m'a însoțit în cale și m'a păzit, Slavă Domnului! să nu calc strâmb. Ea mi-a dat sprijinul sufletesc, când am intrat în orașul cel mare, unde se pierde omul singur, ca o picătură de ploaie, care cade din cer în marea fără sfârșit.

Și în adevăr, trebuie s'o mărturisesc, mulțimea aceea de oameni, alergând unul pe lângă altul, fără să-i pese câtuși de puțin de el, unde fiecare năzuiește spre ținta lui, se străduiește, gonește după câștig și după bani într'o grabă nepotolită; mulțimea în mijlocul cărei mă aflu, fără ajutor, fără prieteni, fără să știu unde să-mi odihnesc capul, din ce să trăiesc și cum să-mi câștig pâinea, toate acestea îmi stăteau ca o piatră grea pe inimă, de nu mai puteam nici să respir.

Căpitanul vaporului cu care sosisem în Londra mă sfătuisese eam ce să fac. Părea că-mi vrea binele. Imi arătase și un han unde puteam trăi mai ieftin ca ori unde. E drept că l-am găsit, însă vorba: «mai ieftin ca ori unde», trebuia înțeleasă pe englezește; căci găsii prețurile așa de mari față de cele din București, încât prevăzui cu groază că numai câteva zile de traiu în casa asta, și-mi voi cheltui și ultima lățaie.

Trebuia deci să caut ceva de lucru, să câștig bani. Insemnasem încă din Galați numele câtorva case de comerț. A doua zi o luai într'acolo; însă nu fui primit, mă concediau scurt, rece, dând din umeri, ba încă cu o privire de dispreț. Mă încredințam tot mai mult că eram un părăsit și că lipsa de cunoștință a limbei țării îmi va închide toate ușile.

Ori cu cine vream să vorbesc, dedea din umeri și-mi da să'nțeleg că nu mă pricepe și mă lăsa în plata Domnului. Pentru prima dată în viața mea, îmi intra în suflet groaza pe care nu o cunoscusem până acum. Seara mă întorsei rupt de oboseală pe malul Tamisei, unde era hanul meu, mă târâi până la odăița mea, fără să gust ceva și căzui desnădăjduit pe singurul scaun ce se afla acolo. Lacrimile curgeau șiroaie pe obrajii mei. Nu mai știam încotro s'o apuc. Căzui în genunchi și mă rugai cu căldură din suflet Aceluia, ce singur putea să mă ajute. Mă ridicai mângâiat, mă culcai să dorm și mă deșteptai cu

puteri noi, când zorile mijeau spre răsărit. Pe strădele nemărginite-lui oraș era încă liniște. Mă rugai iarăși, plin de încredere, lui D-zeu, să-mi întindă mâna Lui mântuitoare, ca lui Petru, gata să piară în valurile mării. Mi-era ca și cum Domnul îmi zicea: «Da, am să-ți întind mâna» și mă ridicai vesel să plec din han. Firește, foamea mă rodea îngrozitor, căci de ieri de la prânz nu mâncasem nimic, pentru tru ca să nu rămâi chiar fără nici o para în buzunar. Nu era mare lucru să îmbuc acum ceva. Brutăriile erau deschise și mirosul de pâne caldă ajungea până la mine. Intrați într-una din ele ca să-mi cumpăr o pânișoară.

«Ești român?» mă întrebă pe românește cel ce mi-o întindea. Răsunetul limbei materne mă pătrunse cu o putere uimitoare. Mă uitai la el cu fața strălucitoare de bucurie și îi spusei că-s român.

Mai schimbarăm câte va vorbe și apoi mă invită să poftesc înlăuntru. Era român din ținutul Gorjului. Cunoștea orașul meu și mă întrebă ce vânturi m'au adus pe aici.

Mi-era ca și cum mi se ridicase o piatră după piept. Ii povestii totul scurt și cuprinzător; ear el mă ascultă cu luare aminte. În sfârșit zise: «Intr'adevăr, starea D-tale e proastă, o recunosc. Ca negustor n'o să-ți meargă. Dacă te-ai putea apuca de servicii mai ordinare, poate s'ar face ceva.»

«Sunt gata pentru ori-ce,» strigai eu, întrezărind o rază de speranță, «pentru ori-ce m'ar scăpa să mor de foame!» — «Nu, nu am ajuns încă până într'atâta,» zise el, «de-o cam dată e bine că ai atâta curaj și tărie ca să fii gata la ori ce, până s'o ivi vre-un prilej mai bun. Nu oricine e în stare să facă ast-fel și sunt destui vlăduții mamei, cari, fiindcă au învățat prin școli câte ceva, cred că numai trebuie să muncească și astfel pier.»

«D-ta îmi placi,» continuă el, «că nu ești ca acei mucosi încrezuți. Am să-ți fac o propunere: intră la mine până găsești ceva mai bun. Nu-i mare lucru ceea ce-ți pot oferi, dar tot e ceva, casă, masă și patru-cinci șilingi¹⁾ pe săptămână, bani peșin. În schimb trebuie să duci pânea la mușterii, în cărucioară cu alți băeți între care mai e un român. Dacă-ți place poți să-ți aduci bagajul; băiatul o să meargă cu D-ta și transportul nu te costă nimic. Poți să vii chiar acum. Apoi îmi întinse mâna. I-o strânsei și eu zdravăn și târgul era făcut. Băiatul mearse cu mine; luarăm lucrurile de la han; îmi plății chiria și mă întorsei cu câți-va gologani, — ultimii cari-mi mai rămăseseră, — la stăpânul meu cel nou, unde mâncai de mă săturai și apoi, ne mai ducând grije de nimic, purtai prin oraș — împreună cu camaradul meu — cărucioara cu pâne, până se isprăvi, după amiază. Ne culcarăm după aceea și dormirăm, căci trebuia să ne sculăm la miez de noapte, ca să aprindem focul, să aducem apă și să facem ceea ce mai era de făcut, până se cocea pânea, ca s'o plecăm iar prin oraș.

A doua zi stăpânul meu mă întrebă cum îmi plăcea slujba?

Firește, nu putui minți, era muncă grea; se deosibia mult de ceea ce făcusem până atunci; dar îmi câștigam pânea în mod cinstit și asta mi era de ajuns. Mulțumii din inimă bunului D-zeu. Ii răspunsei deci,

¹⁾ Un șiling = 1 leu 25 bani.

adevărat și cinstit, că-mi venea cam greu, dar că peste puțin aveam să mă mai dedau. Acest răspuns îi plăcu.

Am înțeles însă că mai bine le mergea adevăraților lucrători. M'am mai răsgândit și am văzut că meșteșugul brutăriei nu era cine știe ce greutate și că era bănos. Ba ceva mai mult, cel ce avea grija cuptorului și cocea pâinea stetea foarte bine, pe lângă că mai câștiga destul și de la fripturile aduse să se coacă, după scosul pâinii, de orășenii din clasa mijlocie, burghezi, lucrători și alții.

La amiază veniau să le ia și plata i-se cuvenea lui.

Îndată căutai, prin tot felul de mici servicii, să mă împrietenesc cu el și cu ceilalți lucrători, ceea ce putui face fără greutate.

Pe măsura ce învățam limba, învățam și meșteșugul dela ei și când, peste șease luni, cel care îngrijia de cuptor plecă din serviciu, rugai pe stăpănu-meu să mă puie pe mine în locul lui.

El zâmbi și-mi zise: «Mai va, băete. Numai o singură dată să-mi arzi un cuptor de pâne și paguba e destul de mare pentru mine. Dar să încercăm!» Veni chiar el mai multe zile de-a rândul și când se încredință că-mi cunoșteam bine meșteșugul, mă lăsa singur cu toată încrederea.

Era greu, desigur, să stai lângă cuptorul încins, de la miezul nopții până la prânz și să aibi mare grije și răspundere; dar o făceam cu dragă inimă, pentrucă abia atunci începui a economisi câte ceva. Aceste economii le dedeam în păstrarea stăpânului meu, care mă iubia foarte mult. Nu după mult timp ajunsei un brutar strașnic. Lumea lăuda fripturile mele și bacșișurile începură să curgă rău. Averea mea creștea văzând cu ochii; n'aveam nici prilejul, nici plăcerea să cheltuiesc ceva.

Duminica după masă, după ce mă întorceam de la biserica englezească, ședeam acasă și învățam englezește după o carte de gramatică, pe care mi-o dăduse stăpânul meu. Învătasem binișor să prepar și aluatul și eram bun de calfă, cum zicea stăpânul meu, când o întâmplare schimbă cursul vieții mele.

(Va urma)

Aurelia V. Cochinescu

ȘTEFAN VODĂ ȘI INGERUL

A fost odată în timpul când Ștefan Domnul Moldovei era băiat și umbla prin pădurile din apropierea castelului mamei sale,—căci rămăsese orfan de tată,—ca să învețe a mânui bine arcul. Se zice că odată umblând singur prin pădure a întâlnit o căprioară și s'a luat după ea să o vâneze dar animalul sprinten, din câteva sărituri s'a făcut nevăzut. Ștefan rămase singur în pădure fără să știe unde se află.

A rătăcit el mult timp prin munți, dar nu-i s'a întâmplat nimic, căci Dumnezeu, care știe toate, îl văzuse că va fi un bun cetățean al cerului și l'a păzit de ghiara fiarelor.

Toată ziua umbla prin păduri, pe unde nici odată picior de om nu a călcat.

Mânca fragi și se culca pe unde îl apuca noaptea.

Trecuse mult timp și el nu întâlnise nici o ființă, care să-i poată da vre-un sfat și-i veni în minte să se urce într'un brad și mare-i fu mirarea, când zări o mică casă în mijlocul pădurei.

Se dete jos și porni spre casa, care o zărise și care-i se păruse aproape, dar merse o zi și nu mai ajunsese la această casă. Tocmai târziu, pe la miezul nopții, Ștefan ajunsese la această casă, care era chilia unui pustnic.

Ștefan bătu în ușă, dar pustnicul, care era adâncit în rugăciuni, la început se sperie și nu-i venea să creadă, cum tocmai aici, în creasta munților a răsbît ființă omenească. Crezu că e o nălucă, dar bătaia în ușă se repetă de data asta însă și mai puternic.

Pustnicul întrebă din chilia lui :

— Cine este acum acolo în miezul nopții ?

— Oameni buni, — răspunse Ștefan dela ușe.

— De sunt oameni buni să facă bine să aștepte până ce-mi voiu mîntui de citit rugăciunile, iar de nu, să fugă și să nu-și mai aducă aminte de acești munți, căci rău va răsplăti răutatea faptelor sale. Ștefan răspunse din nou :

— Oameni buni,—și așteptă la ușe mulțumind lui Dumnezeu, că i-a ajutat să mai dea ochi cu un om, care-i ar putea folosi.

După ce pustnicul termină rugăciunile, deschise ușa și lăsă să intre înăuntru pe cel necunoscut, și cum văzu că cel care l-a primit e preot, i-a sărutat mîna și amîndoi rămaseră muți, par'că ar fi fost morți.

În sfârșit pustnicul reuși să scape de emoția ce-l coprinsese și întrebă pe tânăr, cum a făcut de a ajuns în aceste locuri pustii.

Tânărul îi povesti toată întâmplarea și bătrînului pare că-i intrase frică în suflet. Îl întrebă cum îl cheamă și de ce neam este.

— Mă cheamă Ștefan, moșule și sunt de neam mare în Moldova, dar dacă soarta m'a făcut să fiu cu tine, aici în

munți, te rog să fii așa de bun să-mi îngăduiești a trăi cu tine aici, că poate-ți voi fi de vre-un folos. Pustnicul îl opri bucuros la el, îi dăde să îmbrace ceva, îi așternu un țol pe o lavișă și-l pofti să se culce. Ștefan îl ascultă și după ce își făcu cruce se culcă și nu se deșteaptă până a doua zi, când simți că se sculase și pustnicul.

Pustnicul, fiindcă făcea în fiecare dimineață rugăciuni, se duse ca de obicei și-i arătă lui Ștefan ce să facă, până ce se va înapoia de la rugăciune. Ștefan regulă tot prin chiliuță și când veni pustnicul găsi totul gata, ceea ce-l făcu să iubească și mai mult pe Ștefan. Văzând Ștefan, că în fiecare zi pustnicul pleacă de acasă, se miră și-și puse în gând să-l urmărească și să vadă unde merge.

În ziua următoare așa și făcu.

Se luă după sihastru prin pădure, ca să nu-l observe și merse pe urma lui până când intră într-o bisericuță mică, care era obișnuitul loc de rugăciune al lui.

Așteptă Ștefan puțin la ușă și pustnicul se așeză la rugăciune, dar nu trecu mult timp și lângă el se mai așeză încă un om, îmbrăcat în alb. Acesta era Ingerul, care povățuia pe pustnic.

Ștefan se întoarse vesel acasă, făcu curățenie și puse masa, însă pe masă în loc de două linguri puse trei. Când văzu pustnicul aceasta se miră și întrebă pe Ștefan, că cine l'a învățat să pue trei linguri.

Ștefan fără să stea mult la îndoială îi spuse tot ce făcuse, cum urmărise și pe cine văzuse cu pustnicul în biserică; crezând că va veni cu cel care era la rugăciune ca să mănânce împreună.

Se miră și mai mult pustnicul și-i zise, că nu-i este dat a-și petrece timpul în nelucrare, ci să meargă de unde a plecat că va ajunge om mare. Ștefan cu lacrămile în ochi sărută mâna pustnicului, care-l binecuvântă și-i arată pe ce cale să apuce. Merse Ștefan câteva zile și întâlni iarăși câmpiile din care plecase și care par'că de jale, că pierduse pe cel mai bun prieten, se vestejise și nimic nu putea să le mai întoarcă din această stare. Când însă îl văzură din nou pare că natura toată se veselea pentru primirea lui.

Nu trecu mult timp și, fără să știe ceva fu ales ca Domn al Moldovei, care cred că știți toți, iubiți prieteni, cum o a cârmuit, cu blândețe și bunăvoință.

El a știut însă cum să o apere și în timp de războiu, căci n'am mai văzut la domnii noștri atâta măiestrie în luptă și pe lângă asta nici un domn n'a avut mai multe lupte cu dușmanii ca el. Când însă nu putea să țină piept dușmanilor se retrăgea din calea lor și-i ataca pe neașteptate, dar nici o dată nu încheea pace cu ei. Având însă o luptă mare cu Turcii, toți oștenii luptând ca niște lei au căzut în luptă și numai el a rămas cu câțiva oșteni și s'a retras rugând pe mama sa să-l primească în castel, că e rănit și-l înconjură Turcii. Iar ea i-a răspuns că nu e fiul ei, dacă nu merge earăși la război să moară pentru țară. Ștefan plecă prin munți să-și găsească soldați și rătăcind așa câteva zile sunând din corn a ajuns la chilia pustnicului, și-i spuse în ce împrejurări se află țara și rugă pe pustnic să-i dea un sfat.

Pustnicul se zice că i-a atârnat o cruciuliță la gât și l-a îndemnat să zorească, că va învinge pe Turci. Dar îi spuse să-și mai aducă aminte și de el. Ștefan îi promise că nu-l va uita nici odată, ba mai mult, îi promise că dacă va reuși să scape țara de dușmani, va aduce dar lui Dumnezeu pe acest loc. Intorcându-se, ca prin minune dumnezeiască fu înconjurat de oșteni, cu care puse pe fugă pe dușmani, alungându-i peste hotare.

Ștefan liniștind turburările țării își aduse aminte de promisiunea dată pustnicului și se hotărî să facă o mănăstire în locul schitului celui mic. Așa și făcu, căci peste puțin timp ridică o biserică foarte frumoasă, construită numai din piatră și ale cărei urme se mai văd și astăzi pe o poiană a culmei Voronețului.

După cum au fost zidită această biserică, în urma unei lupte, tot așa a fost zidite cele mai multe, căci timp de patruzeci și câțiva de ani de domnie a făcut mai mult de 50 de biserici și s'a purtat așa de bine cu poporul, că la moartea lui toată lumea plângea, iar urmașii i-au dat numele de «*Ștefan Vodă cel Sfânt*».

Dumitru C. Runcanu

CUM SE PRIND MUȘTELE

Sunt puține lucruri așa de neplăcute cu bâzâitul neîncetat al muștelor în odaie ; și totuși nu oricine știe cum să le prindă și să pue capăt acestei neplăceri. Mai înainte de a prinde insecta, trebuie s'o gă-

sești ; și aici se face de obicei prima greșală. Auzi bâzâitul într'un colț depărtat al odăii, și crezi că și musca trebuie să fie tot acolo și deci dai fuga s'o vezi ; în vremea asta musca se așază veselă pe capul d-tale și începe a-ți zâmbi.

Insecta merge cu jocul ei până se obosește, la urmă trece încet și gânditoare prin fața d-tale. Te repezi la ea cincisprezece clipe după ce a trecut și te miri că nu ai prins-o ; în același timp ea și-a ales o poziție strategică pe galeria perdelelor și privește în jos disprețuitor, sbârâindu-ți în urechi.

Vrând s'o alungi, dai în spre ea cu batista ; musca se întinde și cascade, știind foarte bine că batista e tocmai atât de scurtă ca să n'o poată ajunge. Idată ce renunți la alergat și te așezi iar la cetit, musca se așază pe frunte și începe să te piște. Atunci începi iar s'o alungi și ea fuge iar. «Am s'aștept până s'o așeza»—îți zici în gând.

«Atunci așteaptă trei săptămâni» gândește musca și iar te provoacă să alergi. După ce ai vărsat călimara, ai răsturnat toată casa și ai făcut bucățele vre-un vas scump de porțelan, sătul de alergat, te duci să șezi în altă odaie. Dacă ai mai rămâne n'ai omorî musca, dar e prea posibil ca ea să te dea gata pe d-ta.

Atunci, dacă vrei să te răzbuni, recurgi la o stratagemă și cumperi hârtie pentru omorât muștele. Sunt două feluri de hârtii de acestea : una, pe care musca nici nu o atinge și alta care e hrana ei plăcută și-i priește mai bine de cât orice altă mâncare.

Mai târziu sau mai de vreme rămâi desamăgit ; dacă urăști prea mult musca, poți să ajungi la desperare. În tot cazul liniștea ți s'a dus și devii neplăcut pentru toată lumea. Și toate acestea pentru că nu știi mijlocul cel bun ca s'o prinzi.

Spre a prinde o muscă, trebuie s'o iei pe drumul nemerit. Pe urmă e foarte ușor. Numai că lipsa de spațiu ne împiedică să spunem care ar fi calea cea adevărată.

A. V. C.

PROBLEME DE DESLEGAT

I Problemă. Doi numeri dau împreună 564 și se deosibesc prin 88 ; cari sunt acei numeri ?

II Problemă. Cât timp a stat la bancă un capital, care cu interese de $4\frac{1}{2}\%$, a crescut dela 5700 lei la suma de 7752 lei ?

Cuvânt în cruce

Punctele orizontale înlocuite cu litere dau numele unei păsări, ce cântă numai o parte din an. Cele verticale dau numele unui oraș cam din mijlocul României.

Pant. I. Gruescu

Ș A R A D Ă

B	R	A	s	i	l	i	a	. O țară în America
R	O	M	U	C	U	S	. Nume de om	
A	E	R	A	C	A	. Un continent		
Z	e	f	e	r	. Un vânt			
I	s	a	c	. Fiul unui întemeetor de neam				
L	e	a	. Nume feminin ovreesc					
m	a	. O plantă textilă						
a	. O vocală							

Zoe Schuster

Deslegările în No. 5

Deslegările problemelor dela pagina 15 și 16

I Problemă. Numărul 12 se poate scrie cu șase cifre egale astfel : $2+2+2+2+2+2$ sau $11^{11/11}$.

II Problemă. Numerile sunt 56 și 42.

III Problemă. Unul a moștenit 3800 lei, al doilea 3600.

Au deslegat bine :

Problema I, II și III, din *București* : Zoe Schuster, Const. Dinu, Marin Enăchescu, Ilie N. Popescu, C. N. Stănescu, Const. Venescu, Toma Măruță—seminariști.

Năsăud (Transilvania) : Octaviu Moșil.

Problema I și II. Pantil I. Gruescu-Poenarii-Burchi (Prahova) și Ioan Vasilescu—Cerași (Prahova).

Problema II. D. D. Tomescu—București.

Poșta

Redacției

Popescu-Goicea și *D. D. Tomescu*. Loco.— Ar fi bine să veniți pe la Redacție. *Mih. Gh. Ceciu*. Arată și numele celorlalți cinci abonați.

Revista AMICUL TINERIMEI începe de la 1 Aprilie a. c. al șaptelea an al existenței sale.

Tot ce privește abonamentele, corespondența, articolele, deslegările etc. se vor adresa „Redacției Amicului Tinerimei, București Strada Romană No. 12.

Abonamentul pe un an este de lei 5, (sau coroane 5). Numărul costă 20 de bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Direcțiunea AMICULUI TINERIMEI roagă pe toți iubitorii de bună îndrumare a tineretului nostru școlar, cari doresc a colabora să ne trimeată articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Manuscrisele trimise spre publicare, să se scrie pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, ca de vr'o două degete. Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori, ci sub bandă, scriindu-se pe lângă adresă cuvântul «*manuscris*». Ele costă în lăuntruul Țării Românești 5 bani de fie-care 50 grame, iar din celelalte țări locuite de Români precum și din Streinătate câte 10 bani 50 grame. Dacă pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «*recomandare*» se plătește deosebit 25 bani, de ori unde.

La Redacția AMICULUI TINERIMEI se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV cu Lei 4 ; anii V și VI cu Lei 5.

Tinerilor ! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult !

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului.

PAPUȘA

Primul Atelier românesc de păpuși și jucării naționale

Adresa: BUCUREȘTI — STR. ROMANĂ No. 12

În aceeași casă cu Redacția «AMICULUI TINERIMEI»

Pentru voi, dragi copii, fete și băieți, a deschis o prietina a tinereții, un atelier de păpușele foarte dragălașe și de felurite jucării precum și o clinică pentru ele.

Se găsește aci păpuși mari și mici, armata română, ciobănași, oi, căței, cocoși și alte animale, cu prețuri mici.

TIPOGRAFIA ȘI LEGATORIA

G. ILIESCU

Telefon 28/49 — STR. POPA SAYU No. 3 — (La Sosea)

(CASELE PROPRII)

Efectuează lucrări de Tipografie și Legatorie cu prețuri reduse.

Director I. MOISIL

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARĂ

***** CULTURA *****

MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,

***** MUNCA *****

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOISIL.— București

ABONAMENTUL ANUAL :

In România Lei 5

Afară de România . . . Coroane 5

FLOARE DE LALEA

Frigul, vântul și mai ales ploaia, nu ne-au îngăduit să ne mai ducem în grădină. Bieții copii dornici de sburdălnicie, priveau pringeam la florile strânse, parcă sgribuleau și ele de frig. O zi călduroasă cu soarele ca în luna lui Cireșar schimbă cu totul fața grădinei. Frunzele verzi străluceau de putere și tinerețe, florile numai nu strigau de bucurie. Liliacii erau un zid de verdeață, sub vișinel pământul era alb de petalele scuturate, merișorul un buchet trandafiriu, iar printre frunzele mătăsoase, argintii, ale gutuiului se întrezăreau petele albe ale florilor boghioase, rare. Câteva lalele, sclipeau în îmbrăcămintea lor roșie ca sângele, ori galbenă ca șofranul.

Scolarii mei se înmulțiră, căci pe lângă Mircea și Lica, din rândul trecut, se întâmplă și Ionică din cl. IV-a primară, un învățat față de ceilalți.

— Ce frumoase sunt lalelele, fu cea dintâi exclamare de admirație a fetei. Pare că sunt niște păhărele colorate.

— Domnul ne-a spus că așa se chiamă chiar frunzulițele colorate din care e făcută floarea de lalea,—se amestecă Ionică cel învățat.

— De sigur ți-a spus că samănă numai cu un pahar, cu un potir. Frunzulițelor colorate li se zic petale, iar toate petalele la un loc for-

mează corola. Aceste numiri nu e rău să le ții minte, zic eu. Ia numără, Mircea, și vezi câte frunzulițe sunt în floare?

Băiețelul se pleacă tacticos, ca și când i-aș fi dat cine știe ce în-sărcinare serioasă și întinde mâna ca să se apuce la numărât. Abia atinge marginea florei și sare în sus ca mușcat de șerpe.

— Iar o albină, tăticule.

Albina speriată și ea, își ia sborul către florile de măr, unde se mai găseau și alte tovarășe de ale ei.

— Hai și noi după dânsa, spun copiii. Numai încet, încet, ca să o putem vedea bine la lucru.

— Uite, tată, începe Lica. Albina aceasta nu e ca și cea de de-unăzi; ea are picioarele de dinapoi umflate. La fiecare picior e câte un ghemușor galben. Ce sunt acelea?

Drept răspuns, rup o lălea galbenă și i-o dau să o miroasă. Dar când o apropie de nas, îi dau o slabă palmă peste cap.

Ce mai răs din partea lui Mircea.

— Lică, Lică; nasul tău e galben, zise el, bătând din palme.

Dând să se șteargă pe nas, fetița se alege cu degetele îngălbenite.

— Dar de unde a eșit praful acesta galben, întrebă Lica cu mirare.

— Desfă floarea și vezi singură, îi zic eu.

Dând petalele într-o parte, se boește și mai tare pe degete,

— Aha, din lăpeșelile acestea a eșit praful.

— Ce lăpeșele, intervine lonică. Acestea sunt staminele, iar praful se numește polen.

— Bravo ție, lonică. Se cunoaște că înveți bine la școală.

— Cum ai spus că se cheamă? întrebă Lica, privind cu râvnă la vărul său, care știe așa de multe.

— Așa e, cum a spus el, intervin în vorbă.

Cele 6 lăpeșele, cum le-ai botezat tu, se zic stamine, iar praful ce ese din vârful lor, se numește polen.

Ei acum știi de unde a luat albina ghemurile galbene de la picioare?

— Da, da; s'a umplut și ea de praful, cum m'am umplut și eu pe nas. Căutând zahărul din flori, a luat pe trupul ei pufos polen, iar de pe trup l'a periat și l'a strâns grămadă în coșuri.

De data aceasta lonică cel învățat se uită cu mirare la fetiță, care știa cum să mătură albina pe trup.

I-am lămurit atunci, că în zilele trecute, când afară era rece, o albină s'a rătăcit în odaia mea de lucru, unde a murit. Fără frică de a fi împunși, am putut să o observăm mai bine, arătând fetiței picioarele dindărăt ale albinei, cu periuța micuță și cu coșul în care adună polenul. Mintea dornică de espicări a copiilor, nu a fost mulțumită numai cu cele spuse.

— Dar ce face albina cu praful galben din flori, începe Lica seria întrebărilor.

— Il duce în stup și pregătește din el un soiu de mâncare pentru puișorii ei.

— Atunci care e folosul pe care-l trage floarea de la albine?

Acestea ieau sucul d'nlce, dar se încarcă și cu polen. În rândul trecut ne-ai spus că în schimb albina aduce o slujbă floarei.

— Haidem îndărăt la lalea și vom vedea [care e folosul tras de flori din vizitarea albinelor.

Ajungând iarăși la stratul cu lalele, rup una mai trecută și o dau fetiței.

— Ce se află între cele șase stamine ? o întreb.

— Un bețișor verde, cu trei creste gălbii la capăt, fu răspunsul.

— Rupe-l de-acurmezișul. Așa ! Strânge puțin marginea rupturii. Ce ese din acel bețișor, cum l'ai botezat tu ?

— Niște bobite albi. Aceste trebuie să fie semințele.

— Încă nu sunt semințe, căci semințele sunt tari, ca și cele de mac. Acestea sunt oușoarele din care vor eși semințele. Dar pentruca floarea să deie seminți, trebuie ca praful galben, polenul, să treacă din stamine pe crestele bețișorului celui din mijlocul florei. Știi tu, Ionică, cum se chiamă bețișorul cu oușoarele în el,—mă întorn eu către marele nostru învățat ?

El se uită la mine cam încurcat. Îl nimerisem rău, căci uitase numele.

— Nu e nimic ! îi zic. Dacă îți voi spune acum, nu vei mai uita nici odată. Partea din mijlocul floarei, care cuprinde oușoarele se numește pistil.

— Vra să zică părțile floarei de la lalea sunt : corola cu petalele, staminele cu polenul și pistilul cu oușoarele, sare de colo Lica, de-prinsă de la școală să repete ce-i spune profesoara.

— Ai ținut bine minte. Ei, dar acum ai putea pricepe care e folosul ce-l aduce albina floarei ?

— Înțeleg, răspunde ea cu mare bucurie, pare că ar fi descoperit cine știe ce lucru mare. Cât se căznește albina să caute zahăr, polenul de pe trupul ei se prinde de crestele bețișorului... ba nu... a pistilului.

— Bravo ! Ai căpătat nota zece ! Așa e cum ai spus. Floarea chiamă pe albină prin frumusețea petalelor colorate ori prin parfumul ce-l are ascuns în ea. Albina vine voioasă, caută zahărul, care se găsește în fundul floarei. Cât umblă prin floare se umple de polenul eșit din stamine. Ori cât s'ar peria ea de bine, mai rămân câteva fire pe trup ; când s'a dus în altă lalea, acele câteva fire se prind de crestele pistilului și astfel oușoarele pot să se schimbe în semințe.

— Taticule, numai albina poate duce polenul din floare în floare ?

— Veniți să vedeți voi singuri.

La marginea stratului cu lalele, câteva păpădii își ridicau florile dese, desfășurate, galbene.

— Uitați-vă pe florile de păpădii, poate veți găsi răspunsul întrebărei puse de Lica.

Pe florile de lângă strat nu zăriră nimic ; se puseră tus-trei să caute la celelalte păpădii din grădiniță și la urmă, Mircea, pe care toată explicarea nu prea îl interesa, chiamă pe ceilalți să le arăte o musculiță pe floarea de păpădie. Apoi găsiră mai multe pe florile albe de Urda-Vacei.

— Ei, Lică, întreb eu? Numai albina' poate să folosească floarei.

— Ba nu, răspunde ea. Și musculițele caută zahăr; și lor le place dulcele. Vra să zică și ele pot duce polenul din o floare pe alta.

— Și albina, și musculițele, și cărabușii mici, dar și vântul; chiar și omul poate să vie în ajutorul florilor.

— Cum, omul — se întoarce mirat Ionică.

— Da! Atunci când el are nevoie ca floarea să deie fructe și seminți, de care el se folosește, vine în ajutorul florilor.

Ducându-i spre casă, căci soarele ardea prea tare, le povesteam cum locuitorii din ținuturile pustii, care nu au drept hrană de cât numai curmalele, scutură florile cu stamine de pe unii curmali deasupra celor cu pistile de pe alți. Polenul se prinde de crestele pistilului și astfel se pot face mai multe curmale de cât dacă ar lăsa ducerea polenului numai în sama vântului.

Dr. I. S.

CAND ERAM MIC

MAMEI

In alte luni.

Când eram mic, toată lumea se încheia în viața satului nostru. Cunoșteam bine țărâna după drum, sălciile de la puț, scările întortochiatale ale clopotniței și drumul scăldatului. Știam, că de la capul satului încolo e locul de pășunat al vitelor și eu mă feream seara, când veneau ele de la iarbă, să nu mă împungă. Păzeam vițeii în ceair și ei nu împungeau. După mușcel văzusem așa o casă depărtată pe vre-un deal, dar nu credeam să fie pe acolo tot oameni ca la noi. O noutate pe acest prea restrâns orizont geografic, mi-a fost dată, când m'a luat mama la târgul de Drăgaică, la Lucieni. Imi plăcuse la târg, că era lume multă, horă frumoasă pe poenița de lângă valea *Păducelului* și mereu îmi răsuna în urechi: «limonată rece, două la cinci pe gustate». Și oamenii, tot ca la noi. Numai că erau mai mulți și toți gătiți de sărbătoare.

După Drăgaică, lumea noastră se aduna la alt târg mai mare, în oraș. Frumos trebuie să fi fost de sfântu' Ilie la Câmpulung, că trecea lumea cu o zi înainte pe drum la mal. Unii veneau mai de departe în căruțe cu cai, alții pe jos mergeau prin praful drumului cu încălțăminte la spinare.

Eu stam în poartă și mă uitam la lumea, care se pornea tot mai multă undeva, unde trebuie să fi fost foarte frumos.

A doua zi plecau și ai noștri d'acasă. Pe mine mă lăsau singur, să aduc costrei vițelului, să dau demâncare la pui, să ușui din porumb găinile omenеști și să plând toată ziua, că nu m'a luat și pe mine la oraș. Seara se muta târgul în sat la noi, că lumea se pornia iar pe drum, dar acum veneau de la oraș, și după ce mă mai scăldam odată la

moară, de la amiazul-ăl mic eu mă răzimam de stâlpul salei, și pe cine cunoșteam, întrebam:

«Leliță Leanto, ai noștri nu vin?» — «Eu i-am lăsat în vârful Mățăului. O să vie curând, maică.»

Pe însărat mi se făcea urât să mai stau în casă și tata mă găsia în poartă sughițând din adâncul sufletului. Mă lua de mână, scotea din sân turtă dulce și o fluerătoare cu rotiță, aprindea focul lângă gard afară, atârna ceaonul pe o cujbă de lemn, apropia un scăunaș, sta pe el și mă legăna pe picioare, cântând încet la lumina găteajelor aprinse:

«Drăguliță primăvară,
Când să te mai vedem iară?
Să mai văd focuri p'afară».

Mie'mi trecea de urât și adormiam în brațele tatii, legănat de vorbele cântecului. Uitam dorul târgului și necazul, că nu m'au luat și pe mine și-mi făceam mâncarea cu o îmbucătură de turtă dulce și cu două trei șuerături pe fluerătoarea cu rotiță. Doamne! Și dulce mai era somnul în poala tatii, când eram mic și când mă feream de vaci să nu mă împungă.

Mai în urmă am băgat de seamă, că vacile se uită blând la mine și Mica noastră, când venea seara sătulă și cu ugerul plin, mă mășia cu botul, când îi întindem mâna. Eu îi dam târâte în copae și ea sta liniștită s'o scarpin pe gât.

Atunci a început să nu-mi mai fie frică nici de câinii oamenilor și tata m'a mânat singur cu vitele la iarbă. Eu dam drumul la ale noastre din curte și așteptam boii de jug ai lui nenea Ștefan. Ca să nu fiu așa singur în Cărbune la râpa dinspre Ghibarți, de unde auzisem, că a trecut un copil, înbrăcat ca oamenii mari, cu cismulițe în picioare și că, având o nua lungă în mână, s'a făcut așa nevăzut drept la jumătatea prăpastiei, eu încercam să iau cu mine cănele d'acasă, să-mi mai ție de urât, că vacile se răzneau încoace și încolo, după iarbă.

Pe la noi, prin sat, treceau spre toamnă turme de oi de la munte și eu văzusem niște câni lăptoși, cum mergeau unii înaintea, alții în urma oilor.

Cănele nostru nu vrea în ruptul capului să se ție după mine și în zadar îl tot mințeam eu cu frimituri de mămăligă. Venea el ce venea, tot uitându-se îndărăt, până în dreptul Măntoiului. Aci când auzea alți câni repezindu-se din curte, el ciulea urechile și pornea o fuguliță pe drum, de se oprea tocmai în poartă, să se mai uite odată îndărăt. Eu îi aruncam mai multe frimituri, îl strigam pe nume, dar, degeaba.

Vacile se mai opreau să pască iarba crescută pe marginea șoselei. Boii lui nenea Ștefan se întindeau peste gard și, proptindu-se în câte o răsloaje, rupeau spicele porumbului. Eu le îndemnăam la drum cu bățul și porneam la mal.

Un bou de jug, Cioban, era așa de moale, că totdeauna era cel din urmă și la căruță era de cea. Cum sta el așa în urmă și mergea agale în căldura verei, eu îi potriveam zeghea pe spinare și-l îndreptam

la un tăpșan, unde era iarba mare. Cât sta el să pască aci, eu îi săriam în spinare și călăriam voinicește pe bietul Cioban, îndemnându-l cu bățul și dând gură vacilor să țină drumul drept.

De prânz veniam acasă și mi-era drumul greu pe căldură și acum mă obicuisem în Cărbune și-mi părea mai bine să iau demâncare cu mine și să viu seara acasă. Tata s'a învoit cu socoteala mea și așa a luat într-o zi barda la subțioară și a mers cu mine. Eu mă urcam sus în mestecenii înalți, de se îndoia vârful și sprijinindu-mă, cum puteam, tăiam crăcile cu barda. Mestecenii rămâneau în urmă frumoși, cu vârfurile lor înalte, împodobite de frunze.

Am târât crăcile în poiană, unde tata bătuse pari oborului și începea apoi să împletească gardul. Eu făceam și aci o treabă. Dam nuele ălui de îngrădește, cum vine vorba.

Când vedeam că se întunecă cerul spre miază-noapte, eu începeam să descânt ploaia.

«Treci ploaie trecătoare
Că te-ajunge soar'li
Și-ți taie picioar'li...»

Câte-odată mi se împlinea, câte-odată însă începeau să se scuturnorii și atunci mă *aciolam* de ploaie sub un fag, undeva, de unde puteam să dau gură vacilor, să nu se ducă în porumb. Când ploaia ținea mai mult, picăturile se prelingeau pe frunzele fagului și ajungeau tot mai multe la mine. Dacă se brăzda cerul de focul fulgerelor și se lăsa spre mine vre-o sfoară de piatră cu vânt năpraznic, eu plecam cu vacile acasă, luptându-mă cu pâraiele mânioase.

Azi așa, mâne așa, până când mi-am clădit și eu o *surlă* la marginea oborului. Am învălit-o cu papură și cu rogoz de pe lac și acum nu mai aveam grijă de vreme rea.

De prânz nu mă mai duceam pe căldura drumului acasă, *surlă* pentru *vac* rău aveam și așa o duceam bine cu vitele la iarbă. Mă apuca câte odată dorul de scăldat și de copii după ulița satului și atunci mă duceam la fântână și cu o țavă din *vrej* de dovleac 'mi răcoream sufletul și luam apă în pumni, să mă spăl, sprijinindu-mi genunchii pe doi brusturi.

Incepeam să-mi înfiripez o gospodărie a mea în *surlă*. Adusesem d'acasă străchini, linguri, o ulcică de fiert și cană de apă la fântână. Când vream să mănânc ceva cald peste zi, curățam un dovlecel, doi, îi tăeam felii cu briceagul legat de curea, îi puneam în oală, o umpleam cu apă și ațâțam focul cu surceluși uscate. Chibriturile nu țineau la vânt, dar aveam scăpărăminte de cremene cu iască.

În fiertura mea mai puneam vre-o două prune verzi, să se acrească și ieșea nene, o mâncare, vorba ăluia... să-ți bați copiii și s'o mănânci singur.

Când era vâlvătaia focului mai mare, căutam și încercam cu dinții un dovleac copt pe *holdă*. Îl spărgeam în două, îl curățeam de mațe și dam la o parte jarul rămas din găteaje. Puneam o *lobă* într-o parte

și alta alături, le înveleam bine, mai aprindeam un foc ușor de asupra și pe urmă scoteam de sub spuză lobe de coapte, cu un miros, de te îmbăta, nu alt-ceva.

Cum era Mica noastră vacă blândă, eu mă duceam cu o lobă răcită la ugerul ei, mulgeam lapte și amestecându-l cu dovleac, se făcea un fel de gustare, cum ar vrea s'o mănânce mulți, dar n'au de unde s'o ia.

De la prânz până la amiazi, cât stau vacile închise în obor să și rumege *taiul* de iarbă, eu mă duceam la lac, culegeam papură pentru coșulețe și ascultam cântarea brotacilor, umflându-se în gât. Câteodată opream pârâul și făcând o bolboacă mare, încercam să mă scald. Apa era însă tulbure și nici nu făcea spume așa ca la moară, când se rostogolea gârla noastră pe scoc. Obosit de atâta mărânceală, mă întindeam la umbră de mesteacăn, pe iarbă verde și mă uitam sus, în cerul albastru, băgând de seamă cum pierde câte-o frântură de nor alburiu și urmărind rotirile păsărilor grăbite. Departe lucea fierul alb al bisericei și eu stam acum departe de sat, singur pe verdeța câmpului, pierdut în ire livezi de porumb, în tovărășia brotăcelor cântători și a greerașilor negri.

La amiazi—când auzeam pe Mica mugind încet, mă duceam la obor și dam iar drumul vitelor la iarbă. Ca să se sature bine, eu le purtam pe lângă porumburi, unde era costrei înalt, și mă țineam înaintea lor, fiindcă bun o fi fost și costreiul, dar ele erau într'una ispitite de verdeța porumbului.

(Va urma)

I. Ionescu-Boteni

SCRISOAREA I

Dragi copii...

Neliniștit mai curge și clipa așteptării.. În timp de cincisprezece zile, sufletele voastre nerăbdătoare, cine știe de câte ori s'au întrebat:— Când ne vine tovarășul?—și glasul lor lin și limpede, ca sunetul unei corzi de aur, l-au prins buzele voastre și'n tremurul lor au murmurat:— Când ne vine fratele?—iar inima la întrebarea această, ca potirul unui crin peste care picură un strop de rouă să-l însenine, a tresărit și ea șoptind în taină:— Ce aproape ni-i dragul nostru când voi îl socotiți atât de departe...

O, dragii mei, cu fața veselă și în ochii căroră vă vibrează naivitatea, această blândă iertare a nepriceperilor voastre! Nu știu nu știu ce iubire mă face să vă numesc astăzi «frați.» Poate

că vre-o pronie cerească, m'a îmboldit să-mi leg inima atât de strâns cu a voastră, ca să vă simt mai dragi de cum v'am închipuit, și să pătrund mai adânc în sufletele voastre visătoare.

Dragi.... fraților.. Iată cuvintele cele mai dulci, din care naște iubirea adevărată, cuvintele care mângâie în totdeauna, totdeauna și nici odată nu cântesc.

Și acum frații mei, când în piepturile voastre se sbat pasiuni de isbândă spre lumină, acum când în gândurile voastre se țin lăzile visurilor misterioase și nepricepute cu credință în suflet și cu dragostea în inimă, ascultați o istorioară, o înțâmplare foarte frumoasă.

«Odată, mergeam singur, singur prin oraș, pe un drum larg și prăfuit. La marginea unui colț, un om obosit căzuse înrânt de griji, să moară. Era un moșneag blând și plin de bunătate. Purta în ochi o liniște din cele mai desăvârșite, pe care o păstrează și sufletul nostru, în clipele de hodină. Cum sta în-genunchiat și cu mâinile pe piept, părea un sfânt care moare în rugăciune. Când ajunsei în dreptul lui, auzii o șoptă, dar care muri neînțeleasă în vânt. Buzele lui întredeschise mai păstrau încă înțipărirea șoptei sburate. Era o șoptă de rugă. Muzica ei și-acuma îmi sună par'că la urechi. În buzunar aveau un ban rămas de nu știu când. Il scosei și i-l dedei. Și... Doamne! În clipa aceea, ochi-i, aceste ferestre sufletești îi scăpărară în fundul pleoapelor obosite. Apoi ridicându-și brațele, le înălță tremurătoare spre slava cerului și exclamă:— «Mulțumescu-Ți Doamne...» și cuvintele acestea, de nenumărate ori răsunară în prăpastia sufletului meu. Rămăsei încrămențit și fără să știu am ridicat și eu ochii către cer și'n cadențe tremurătoare auziam pe ..— «Mulțumescu-Ți Doamne..» urcând sus, sus de tot în necuprinsul senin. Atunci ca o flacără dătătoare de viață simții văpaia Binelui, acest foc Dumnezeesc, care străluci în sanctuarul sufletului meu.»

Și știți voi cine e «Binele» acela?— E prietenul cel mai nedespărțit al sufletelor mari și nerătăcite— ca ale voastre. Pentru ca sufletele noastre să nu se pearză în întunecul relelor, Dumnezeu— Tatăl nostru— ne-a trimis pe cel mai bun dintre prietenii noștri — Binele — a cărui icoană mântuitoare trebuie să o avem totdeauna înaintea noastră.

Iată primul pas spre desăvârșire — ca să vă arătați demni de

numele ce-l purtați: «Fii ai lui Dumnezeu» — spre care vă îndemn dragii mei.

Imbrățișați dar în piepturile voastre pe acel prieten pe care ni-l trimise Dumnezeu, căci numai așa urcăm prima treaptă către viața adevărată, viața de care o să vorbim noi mai încolo.

Al vostru frate cu drag

P. Papazissu

COMETEI ANUNȚATĂ LA 5 MAI.

Cometă cu lungi coade, însă cu scurtă minte,
De ce vrei să arzi globul ce noi îl locuim ?
El, drept, mult nu plătește, dar tot avem cuvinte
Viața-i păcătoasă câtva să prelungim.

De ne vei arde-acuma, să știi că or să nască
În locu-ne ființe mai rele de cât noi,
Ce'n grab or să'ntărâte mânia ta stelească,
Prin fapte mai cumplite, prin crime și rășboiu.

Ce ! ai uitat tu oare potopul de-altă dată,
La care, cum s'aude, destul ai conlucrat,
Atunci când tata Noe, în luntrea-i deșălată,
Plutea pe universul sub unde înneecat ?

Ei bine ! omenirea ce moșteni pământul,
Ființe, lighioane, ce'n urmă s'au ivit,
Întrec ele p'acelea, ce și-au găsit mormântul
În marea adâncime și monștrii i-au nutrit ?

Câmpiile de astăzi sunt ele mai mănoase
De cât acele-antice ? măgarii mai deștepți ?
Broasca mai muzicantă în bălțile stufoase ?
Tigrii mai cu blândețe și oamenii mai drepti ?

Nu, nu ! bagă de seamă să nu faci o greșală,
De care mai în urmă amar să te căești ;
Ba încă să dai poate o aspră socoteală
Prea bunului Părinte al rasei omenești.

De ești tu executor înaltelor decrete,
Mai dă-ne un mic termen de zece mii de ani,
Să ne'ndreptăm purtarea, să ne spălăm de pete,
Să nu cădem în iaduri pe ghiare de satani.

Atuncea, dacă globul n'o merita viață
Poți să-l prăjești în voe-ți, eu nu mă'npotrivesc.
Dar azi topește numai a inimilor gheață
Și arde astrologii, ce lumea îngrozesc.

* * *

Cu data de două Maiu am trimis această scrisoare cometăi Halley, de la care am și primit răspuns imediat.

Am vroit să i-o scriu în proză, dar știind că e mai prietină cu poezii, ca o stea ce e, am dat fuga la Gr. Alexandrescu de-am împrumutat forma lui, cuprinsul fiind acelaș.

* * *

RĂSPUNSUL COMETEI

Iubite muritor,

Astăzi am primit
Prin poșta cerească
Biletul tău pornit
Din țara românească.

Odată cunoșteam
Sub nume de Roman
Un prea puternic neam
Al lumii crud tiran ;
Neam ce-l credeam pierit,
Căci nu l-am mai zărit.

Și până'ntr'ast minut
(Mă jur pe al nume)
Eu nici n'aș fi crezut
Că existați pe lume.
Dar de vreme ce scriți
Voi trebuie să fiți.

Numai nu înțeleg, cine v'a putut spune
Că aveam pentru glob, intenții așa bune

E netăgăduit
C'a lui desființare
De timp nepomenit
Mi-era în cugetare,
În cerc tot vîșios,
Văzând că se nvârtește,
Și omul păcătos
În rele mult sporește ;

Văzând că jos la voi mulți oameni mari și buni,
Lumei folositori, au trecut de nebuni ;

Au fost persecutați
În vreme ce-au trăit
Și foarte lăudați
După ce-au murit.
Eu prea rău am urmat,
Când am lăsat odată
Pe Noe de-a scăpat
Cu luntrea-i deșelată,
Căci știi ce a făcut ?
Când liber s'a văzut ?
El a sădit o vie
Și-a căzut pe beție !

Iar de atunci încoace din el câți s'au prăsit,
Acei ce au fost tari, pe cei slabi au robit.
Soarele-au spăimântat prin lupte și omor,
Pentru globul pământ ce nu era al lor.
Căci socotesc că știi, nevoe n'am să-ți spui
Că nu-i al vostru el, ci voi sunteți ai lui.

Apoi v'ați apucat
Cerul de a-ți spionat
Prin sticle cercetând
Ce avem noi de gând,
Ce fel ne preumblăm
Până și ce mâncăm.
Ba încă ați scornit
Feluri de secături,
Și pe voi v'ați numit
Ălese creaturi.

Acestea, drept să spui, eu nu le sufeream,
Și răzbunarea mea în taină pregăteam ;
Dar fiindcă îmi scrii că sunteți ocupați
La ale voastre legi spoială să le dați,
Fiindcă ai cerut sorocul mărginit
De zece mii de ani ; fiindcă mijlocit
Și-o grațioasă stea dintr'ale curții mele
Pentru câțiva poeți, ce casc gura la stele,
Mă'nduplec însfârșit, astâmpăr al meu foc ;
Imi pui caii la grajd și coadele la toc.
Numai luați măsuri, gândiți și căutați
De indulgența mea acum să profitați,
Căci dacă spre pământ vre-odată m'oiu porni
Vă pot încredința, că bine nu va fi.

* * *

După cum se vede cometa e foarte blândă, și nici decum așa
focoasă cum o așteptau toți. Și nici nu putea fi o stea cultă ca
ea, căci după stilul scrisorii ei vedem că e destul de citită.

Florian D. Stănculescu

AMINTIRI DIN LICEU

(Urmare. Vezi pag. 23)

Primele zile de liceu, mi s'au părut grozav de lungi. Par'că
nu se mai sfârșeau ! Dar în curând am început să mă obiș-
nuiesc cu noua mea îndeletnicire și timpul a început să sboare
mai repede. Profesorii, văzându-ne așa de mititei și timizi, se
purtau cu noi părințește, dar nouă tot ne era frică. După ce
au trecut câteva săptămâni au început să ne asculte la di-
ferite obiecte și atunci aveam grijă și mai mare și învățam
pe capete, dar grija noastră era răsplătită prin notele bune
și laudele ce căpătam de la profesori. În seria noastră însă
erau și câțiva băeți, nu leneși sau răi, dar mai degrabă naivi
sau neatenți, cari ne făceau să râdem de foarte multe ori.
Despre câțiva din acești colegi voesc a povesti astăzi.

Am avut atunci un coleg, de altfel foarte bun la suflet și

care azi e un brav ofițer al armatei noastre, care nu prea asculta în timpul explicațiilor. Un profesor s'a nimerit odată să-l întrebe :

— I-a spune Ionescule, cum se numesc oasele dela partea inferioară a mâinei ?

Skagerak, Kategat, Beltul-Mare și Beltul-Mic, a răspuns Ionescu în hohotele clasei, crezându-se la ora de geografie, care ne era predată de același profesor. De atunci l-am poreclit *Skagerac* și cu acest nume a și eșit din liceu.

Câtva timp în urmă lui *Skagerac* i s'a întâmplat o altă pățanie. Cu o zi înainte fusese la jocul de oină și nu învățase lecția la *Religie*. Când a venit Părintele-Profesor, el nu știa decât că avem să învățăm despre *Solomon*. Cum s'a nimerit, tocmai Ionescu a fost chemat cel dintâi la lecție.

— Ce avem azi ? a întrebat părintele.

— Solomon!—a fost răspunsul ferm și hotărât al elevului.

— Bine ! Spune ceva despre Solomon—zise profesorul.

— Solomon!—zise iar Ionescu.

Părintele atunci ne atrase atenția că nu trebuie să repetăm de două sau mai multe ori titlul aceleiași lecții, căci sună urât. O singură dată ajunge pentru a se ști de ce va fi vorba. Și apoi Părintele zise : Ei acum, spune mai departe !

— Solomon!—zise iar elevul.

Urmează o nouă observație a profesorului.

— Solomon !

— Ei ce-i cu Solomon !

— Solomon !

— Bine, spune cine a fost el !

— Solomon !

— ... ?

— Solomon !

— ... !

— Solomon !

Și tot așa n'a putut să spue nimic decât *Solomon* tot timpul cât a stat la tablă. Părintele a crezut că e bolnav și l-a ertat de data aceea. Pe urmă Ionescu a spus că neștiind nimic altceva decât titlul lecției nu putea face de cât să-l repete.

Mai frumos era însă la lecțiile de geografie. Acolo mi se dădea să facem hărți, cari eșeau care de care mai grozave. Profesorul se minuna de talentele noastre, ba uneori avea și

surprize. Astfel mi-aduc aminte de isprava unui coleg, astăzi pe cale de a deveni medic.

Ni se dăduse să facem harta României, spre a ne mai reaminti desemnul geografic din clasele primare. Această temă s'a repetat de mai multe ori, ca să ajungem să o facem bine.

Colegul meu a făcut o singură hartă, pe care la fiecare dată o transforma adăogându-i sau ștergându-i câte un râu, și zicea că a făcut alta nouă. Dar profesorul l-a prins, l-a pedepsit și a scris *văzut* pe hartă, ca să fie nevoit să facă alta.

Când colo, ce să vezi? În lecția următoare elevul a venit cu o hartă nouă în adevăr, dar făcută în condițiuni foarte ciudate. Fiindcă desenând prima hartă, apăsase puternic și se cunoștea și pe partea cealaltă a hârtiei urmele conturului, a găsit cu cale să le tragă din nou cu creionul, așa cum erau, adică în sens invers, încât Marea Neagră care este la răsăritul țării, se mutase pe noua hartă la *Apus*. De asemenea Dunărea isvora din Marea Neagră și curgea la deal spre Serbia și Ungaria. Turnul-Severin ajunsese prin Dobrogea, iar Iașii în Nordul Transilvaniei.

Când a văzut profesorul isprava colegului nostru, pe deo parte s'a supărat, iar pe de alta îi venea să râdă. În sfârșit, după ce i-a făcut și o aspră morală fiindcă era după Sf. Dumitru a zis râzând:

— Ce tu crezi că și lucrurile se mută de Sf. Dumitru ca și oamenii! I-o fi venit gustul Mării Negre dela Răsărit să se mute la Apus! Să nu mai muți Mările după plac, căci îți mut gândul de a trece clasa!

În sfârșit, mai cu bine, mai cu rău, am ajuns aproape de examen. Cu vre-o două săptămâni mai înainte, au început toți băeții a se zăpăci. Nu mai știau unde le e capul, la întrebările profesorilor răspundeau anapoda și umblau besmetici și fără rost. Pricina acestei mari turburări era groaza ce ni se insuflase încă din clasele primare că în liceu se chinuesc băeții așa de tare cu examenele, cari sunt grozav de grele, încât țin minte toată viața lor.

Dar cu toată frica noastră examenul se apropia și într-o bună zi ne-am trezit că aveam *preparație*.

Ni se dase între fiecare zi de examen câte o zi liberă, așa că puteam să mai revedem materia. Unii însă își închi-

puiau că ce n'au învățat într'un an întreg, au să poată învăța într'o singură zi, și se păcăleau strașnic căci la examen nu știau nimic.

În sfârșit în prima zi din luna lunie, ne-am dus cu toții la școală ca să arătăm ce-am învățat sau mai bine zis ce n'am învățat un an întreg. Prima examinare a fost din *Religie*. Părintele profesor se instalase dela 7 dimineața în cancelarie și ne privea cum venim sfioși și aproape tremurând. Când a intrat în clasă, fiecare spunea în gândul lui *Tatăl nostru, Impărate ceresc, Crezul, Miluește-mă Dumnezeu* și toate rugăciunile ce învățasem.

Ce-a auzit părintele în ziua aceea nu cred să mai fi auzit vreodată. Unul a spus că intrarea Domnului Isus în Ierusalim s'a făcut—cum se face de obicei la Domni, într'o trăsură cu patru cai cu zurgălăi și cu pocnete de bice! Iar altul mai sentimental fiind întrebat cum a ucis Irod cei 14.000 de prunci a spus că i-a împușcat pe fiecare! Unde exista pușcă pe vremea lui Irod! s'a restit deodată părintele și toți băeții au pornit în râs. Dar ceea ce a pus culme examenului acestuia a fost, geografia *Palestinii* făcută pe un coleg, care astăzi studiază tocmai geografie în Universitate.

(Va urma)

G. L. București

PROBLEME DE DESLEGAT

I. Un neguțător a cumpărat 240 metri de pânză cu câte 0.85 l. metrul. El vinde $\frac{3}{5}$ din numărul metrilor cu 25% câștig, iar restul cu 5% pierdere asupra prețului cumpărării. Cât a câștigat?

C. N. Stănescu-Borduşelu.

II. Într'un birou se află 3 copişti. A copiară pe zi 6 coale, B 5 și C $4\frac{1}{2}$. În câte zile vor copia toți împreună un manuscris de 93 coale?

III. O cometă se mișcă în aceeași direcțiune cu luna și are un avans față de aceasta de 21° . Dacă luna face pe zi 13° și cometa numai 10° , când va ajunge luna pe cometă?

* * *

Arilmogrif. Să se formeze din următoarele 37 litere :

D. n. C. r. r. z. r. l. a. f. u. â. l. ț. l. D. i. b. a. p. d. n. i. v. r.

a. r. a. i. o. i. m. e. e. i. s. o, primele două versuri dintr'o poezie cunoscută a lui Vasile Alexandri.

Primul deslegător va fi premiat.

Florian D. Stănculescu

Deslegările în numărul 6.

DESLEGĂRI

Problema I dela pag. 31. Comuna A primește 1200, B 900 și C 300 soldați.

Au rezolvat bine din București: Irina și Margareta Cichi, Liviu Teclu Dumitru Popescu—Goicea, normalist. D. D. Tomescu, liceul Sf. Sava. Seminaristi: Gh. Banu. Alex Ciocănescu. Gh. S. Dumitrescu. Const. D. Georgescu. Toma Măruță. Anastasie G. Popa. Ilie N. Popescu. Hariton Rizescu. C. N. Stănescu. Const. Venescu.— Stoica de la Pădure..

Problema II dela pag. 31. Toți lucrătorii vor termina lucrarea în $6\frac{1}{4}$ zile.

Au rezolvat bine din București: Gh. Banu. Alex. Ciocănescu. Gh. S. Dumitrescu. Anastasie Gh. Popa. Hariton Rizescu. Const. Venescu.

Aritmogriful dela pag. 32. A. Alb. Leu. Mexic. Aland. Brenner. Amadeus. Siras. Omega. Est. Oca. U. (Vocală, nu consonantă— cum din greșală s'a publicat). Poetul român este Alexandrescu.

Bine au deslegat, din București: Irina și Margareta Cichi. Aurora și Eugenia Scurtu. Liviu Teclu.— apoi seminaristii: Alex. Ciocănescu. Gh. S. Dumitrescu, Const. D. Georgescu. Toma Măruță. Cezar F. Popescu. Ilie N. Popescu. Hariton Rizescu. C. N. Stănescu,—și Dumitru Popescu — Goicea, normalist. —

Poșta

Redacției

Gh. Brănescu.— Ploești. S'a trimis No. 3. Așteptăm. C. G. Basiliade. Puținică răbdare. Stoica dela Pădure. Trimite rezultatele. Unuia, care și-a uitat numele: Arată cum te chiamă.

D. D. Tomescu — Loco. S'a primit. Teod. I. Demetrescu și Dida vine la rând. Tomescu Const. Primit.

Revista AMICUL TINERIMEI începe de la 1 Aprilie a. c. al șaptelea an al existenței sale.

Tot ce privește abonamentele, corespondența, articolele, deslegările etc. se vor adresa „Redacției Amicului Tinerimei, București Strada Romană No. 12.

* Abonamentul pe un an este de lei 5, (sau coroane 5). Numărul costă 20 de bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Direcțiunea AMICULUI TINERIMEI roagă pe toți iubitorii de bună îndrumare a tineretului nostru școlar, cari doresc a colabora să ne trimeată articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Manuscrisele trimise spre publicare, să se scrie pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, ca de vr'o două degete. Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori, ci sub bandă, scriindu-se pe lângă adresă cuvântul «*manuscris*». Ele costă în lăuntruul Țării Românești 5 bani de fie-care 50 grame, iar din celelalte țări locuite de Români precum și din Streinătate câte 10 bani 50 grame. Dacă pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «*recomandare*» se plătește deosebit 25 bani, de ori unde.

La Redacția AMICULUI TINERIMEI se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV cu Lei 4 ; anii V și VI cu Lei 5.

Tinerilor ! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult !

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului.

PAPUȘA

Primul Atelier românesc de păpuși și jucării naționale

Adresa: BUCUREȘTI — STR. ROMÂNĂ No. 12

În aceeași casă cu Redacția «AMICULUI TINERIMII»

Pentru voi, dragi copii, fete și băieți, a deschis o prietina a tinerimii, un atelier de păpușele foarte dragalase și de felurite jucării precum și o clinica pentru ele.

Se găsesc aci păpuși mari și mici, armata română, ciobănași, oi, căței, cocoși și alte animale, cu prețuri mici.

TIPOGRAFIA ȘI LEGATORIA

G. ILIESCU

Telefon 28/49 — STR. POPA SAVU No. 13 — (La Sosea)

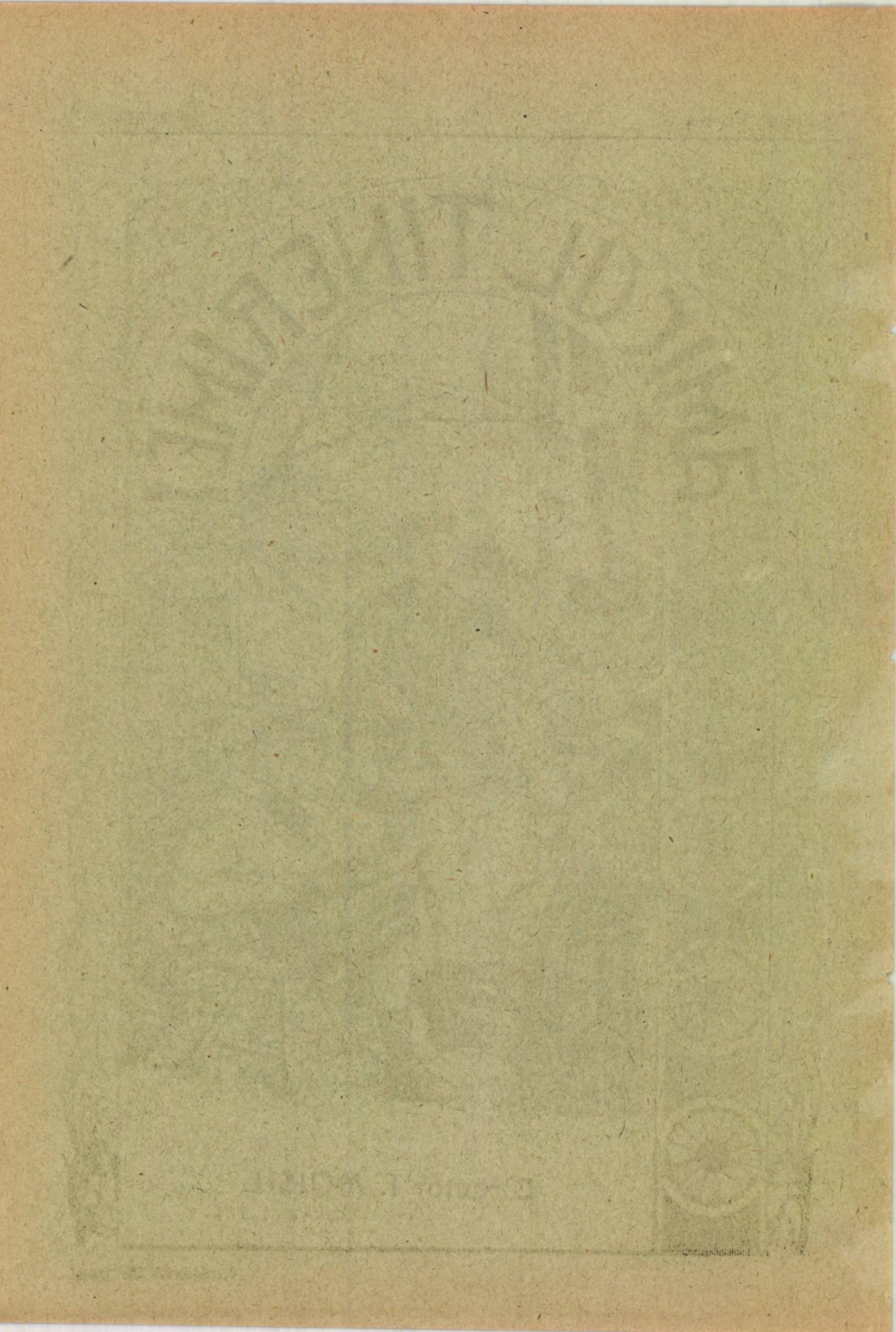
(CASELE PROPRII)

Efectuează lucrări de Tipografie și Legatorie cu prețuri reduse.

AMICUL TINERIMII

Director I. MOISIL

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARA

*** CULTURA ***

MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,

*** MUNCA ***

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOIȘIL. — București

ABONAMENTUL ANUAL :

In România Lei 5

Afară de România Coroane 5

DIN POENI

Bucurie mare pe capul copiilor. Drept răsplată a cumineniei de câteva zile, le am făgăduit că-i voi lua în «escursiune». În sfârșit a sosit și ziua sorocită. Cu noaptea'n cap s'au sculat și s'au uitat la cerul fără pic de nori. Până la vremea plecării trenului li se părea un veac. Aveau de ce să fie nerăbdători și bucuroși. Inchiși numai între zidurile orașului, o zi de petrecere prin slăvitele poeni de la *Bârnova*, era pentru ei o zi de sărbătoare.

Nu-i mai puteam ogoia în vagon; săriau de la o fereastră la alta; discuții aprinse se încinse între ei, dacă Mănăstirea de pe dreapta drumului e *Galata* sau *Cetățuia*, dacă dealul *Repedea*, ce se zăria spre răsărit, e mai înalt de cât Mitropolia, dacă brazii de la *Ciurea* sunt tot una cu acei de la *Borca*. Intunecimea tunelului de la *Bârnova*, le închise gura. Până când să-și vie în fire din frica ce-i cuprinse pe neașteptate, se făcu iarăși lumină. Am ajuns la locul mult așteptat.

În fruntea coloanei de excursioniști se puse Costică B. care-și luase un mic corn de vânătoare și înaintea tuturor arăta drumul spre «înălțimele» dealului.

Ajungem la cele din urmă pe un prag îmbrăcat cu un covor des de iarbă, de unde privirea putea rătăci liberă, pedeeasupra pădurilor, asupra tihnitului *Iasi*, întins pe poalele a trei dealuri. Cei mai în vârstă,

ademeniți de răcoreala umbrei, de priveliștea minunată, ne așezarăm spre odihnă.

Țai găsit să aibă copii astâmpăr. La un moment, îi aud țipând de bucurie, bătând din palme, chemându-ne cât le lua gura. În marginea unui mal, printre niște crengi uscate, descoperiră cuibul unei păsăruici, cu patru pușori în tulle.

Bieții pușori, abea eșiți din găuoace, nu puteau încă face nici o mișcare de cât aceea de a ridica subțirelele lor gâturi în sus și a deschide pliscul cât e de mare.

— De ce fac așa, taticule, întrebă Mircea, căruia mai mult de cât la ceilalți, îi plăcu descoperirea.

— Cred că e mama lor și cer de mâncare, îi răspunde Costică B.

— Dar cuibul cine l'a făcut, întrebă din nou Mircea.

— Cine altul de cât tot păsărica îi răspunsei. Ia uitați-vă cu ce îngrijire e împletit paiul, ales unul și unul; cum e așternut pe deasupra o saltea de puf, pentru ca să fie și moale și cald pușorilor golași.

— Ei, dar noaptea cu ce-i acopere, nu se putu răbda Lica să nu întrebe.

— Cu aripele mamei, ca și cloșca pe pușori.

Ghiața fu ruptă; întrebările curgeau într'una, de nu mă mai puteam liniști.

Aveau și dreptate bieții copii. Atât de multe lucruri noi pentru ei, crescuți în oraș, se presintau privirilor lor lacome. Din îmbrăcăminte bogată a lunei lui Mai, când fie-care plantă întinde cătră binecuvântarea soarelui corola, când păsările vesele își striga pușorii ce se învață a zbura, doriau și copii să afle multe, să știe rostul tuturor celor văzute.

— Hai să continuăm lecția din rândul trecut, spun copiilor mei, când ajungem în poiana înconjurată de stejari bătrâni și plină de toate soiurile de flori, care de care mai oacheșe.

Ne îndreptăm înspre un colț, unde sub niște mesteacănii cu frunzele gingașe, am zărit o tufă de salvie cu florile de culoarea adâncului mării. În trecere, n'are ce face Lica? rupe o floare de *lipicioasă*, ademenită prin roșul de jăratec al petalelor.

— Vai, țipă ea; m'am încleiat pe mână. Cum să chiamă această floare *lipicioasă*?

— Se chiamă așa cum ai botezat-o tu: *lipicioasă*. Poporul a prins ca și tine, că se lipește de degete și i-a zis așa.

— Și de ce e *lipicioasă*? întrebă ea.

— Pentru ca să se apere de insectele care s'ar sui spre flori, ținând să vie numai acele care zbor din loc în loc, de oare ce numai acele pot duce mai repede polenul.

Când am ajuns la salvie, i-am așezat frumușel roată, pe iarbă, spunându-le că am să le arăt o boscărie.

— Samănă floarea de salvie cu cea de lalea ori vișin, îi întreb eu.

— Da de unde! sare Lica. Aceasta par'că e o gaură căscată.

— Pentru cine e căscată?

— Pentru albină, spune repede și Mircea, care auzise de atâtea ori de albină și floare.

— Chiar așa. Iacă albina vine la floare, se prinde cu picioarele de

buza de jos pe care să sprijină și-și vâră limba ascuțită în floare, după nectar. Se zicem că paiul acesta e limba albinei. Să băgați în seamă ce are să se întâmple când îl voi vârî în floare.

— Uite ! s'a lăsat ceva în jos de sub buza de sus a floarei, observă Costică, a cărui privire era cu multă atenție îndreptată spre vârful paiului.

— Ce s'a lăsat în jos, Lică ?

Se uită ea mai de aproape și repede răspunde :

— Sunt două stamine. Uite, în vârf se vede polenul galbăn.

Ei, dar cum ai făcut, ca să se lese în jos ?

— Fă și tu ca mine, îi răspund.

Cu toții se reped la florile de salvie, căsnindu-se și cei mai mici să facă experiența.

Acum venea explicarea. Cum să lasă în jos staminele ? Pentru ce ?

A trebuit să le despic în lung corola, să le arăt că jumătate de stamină e lătită și așezată la intrarea corolei.

Când împingi partea lătită în lăuntru, cea ridicată, cu polenul să lasă în jos.

Costică și cu Lica, au prins îndată mecanismul, venindu-le în minte talgerele de la o balanță.

— Pentru ce să lasă în jos, tocmai partea cu polen, vei spune tu, mă adresez școlăriței, care putea, după deslușirile date, să explice ro-stul.

— Înțeleg acum, răspunde ea repede. Când se lasă în jos, atinge spatelul albinei și scutură polenul pe ea. Numai... de la celelalte flori se lua polenul pe pânțele albinei. Aice cum ajunge pe pistil ?

— Foarte drept ai făcut observarea. Dar iea uită-te bine la floare. Vezi vârful pistilului ?

— E acel despicat ca o furculiță ? întrebă ea.

— Da, acela e. Când o albină plină cu polen pe spatelul său dă să intre în corolă, ce parte din floare atinge mai întâi ?

— A ! Acum înțeleg bine, strigă ea cu veselie. Vai ce minunată e floarea ! Pare că anume e făcută pentru ca să poată duce albină polenul din o floare în alta.

Văzând că parte din elevii mei, au înțeles destul de bine legătura ce este între albină și floare, gentru ca să le dau o pildă și mai mă-eastră, îi dusei de cealaltă parte a poeniței, unde niște tufe de păducel erau împodobite cu niște buchete mari albe.

Pe acolo pajiștea era aproape purpurie, de multele orchidee (poroinic) ce se aflau tocmai înflorite.

Rup o floare, vâr vârful creionului în deschiderea ei, și-l arăt copiilor, fără să le spun nimic.

Ce mirare a fost !

Ce sunt acele două măciuci ce s'au prins de creion, întrebare cu toții ?

Drept răspuns, dădui celor mai mari câte o floare în mână.

— Găsește staminele, spun Licăi.

Să uită în sus, în jos, întoarnă floarea, nu găsește nimic.

— Să poate flori fără stamine sau pistil, întreb eu ?

— După cele ce ne-ai spus, nu se poate, zice ea, pentru că floarea

nu ar da seminți.

— Uită-te în gura floarei; e deschisă ca la urzica moartă?

— Ba nu. E ceva în ea, care o astupă, zice fetița din ce în ce mai mirată.

— Rupe pintenul de sub floare și suge-l.

— E dulce, răspunde ea.

Presupune acum că în locul creionului ce l'am întrebuințat, ar fi venit o albină, căsnindu-se să ajungă până la nectarul din pinten. Ce s'ar fi prins de capul ei?

— Cele două măciuci, care s'au prins și de creion, răspunde fetița ca pe de rost.

Să vede că în mintea ei începu să se lumineze, căci deodată, cu bucurie, răspunde:

— Nu cumva cele două măciuci e polenul floarei aceștia?

Dar îndoiala e încă puternică, de oare ce tot așa de repede își ia vorba îndărăt:

— Nu se poate să fie polenul, căci la celealte flori, el e ca un praf.

— Ba ai nimerit bine de odată, îi zic eu, Aceste flori nu pot da seminți de cât numai dacă sunt vizitate de insecte. Numai acestea sunt în stare să ducă polenul din o floare în alta. Dacă la vișin ori lalea, praful de polen poate fi dus și de vânt la o nevoe orchideelor le-ar peri neamul, dacă nu ar fi vizitate de albine. Și floarea e făcută, ca și la salvie, pare că anume pentru ca să înlesnească vizitarea albinelor. Unele petale sunt date în jos, ca să deie sprijin albinei ce intră în floare. De miros sunt vestite orchideele, iar sucule cel dulce stă ascuns într'un pinten ce nu lipsește mai de la nici un orchideu.

Am avut noroc, încheiu eu scurta lecție ținută în mijlocul naturei, că am găsit pe aice asemenea flori, căci v'ați lămurit de ce între flori și insecte este o așa de mare legătură.

(IAȘI.)

Dr. I. S.

REGINA ALBINELOR

— Urmare din No. 3 —

Dar abea plecase Veta ca să dea porunci într'un loc mai îndosiat al stupului și Gherghina izbucni într'un hohot tare de râs. «Dar suntem nebune,» strigă ea, «că o lăsăm să ne sperie. Ce ne pasă de regina, pentru care îndeplinim servicii de robi, în loc să gustăm libertatea și bucuria? Cu sudoarea pe față trebuie să ne ostenim cu mucegaiul ăsta scârbos, pe când afară florile te chiamă la un prânz gustos și lumea e așa de largă spre-a te învărti veselă într'însa. Tova-

răşe, suntem roabe chinuite, asta trebuie să se sfârşească odată!»

— «Dar noi trebuie să facem ce porunceşte regina», începu o albină!» — «Ei! Şi de-ar porunci, să te omori, ai asculta-o cu dragă inimă?» — întrebă Gherghina. — «Nu ne va cere nici odată aşa ceva», răspunse albina. — «Cine ştie?» — răspunse Gherghina». Cum ne ia libertatea, ne poate lua şi viaţa, dacă îi vine gust. Regina n'are milă de noi. De-am avea o altă regină, poate ne-ar merge mai bine. Dar voi nu pricepeţi astea şi de aceea rămân toate ca'n trecut.» — «Nu e nici un leac pentru aceasta?» — întrebă o altă albiniţă, căreia îi era urâtă munca şi care, pentru că era mică şi slabă, pierdea din miere când le-o împărşea, de oarece sosea prea târziu. «Deocamdată ajunge, că suntem nemulţumite», fu răspunsul Gherghinei. «De nu ne împotrivim, face din noi ce vrea. Dacă aveţi gândul serios să ne îmbunătăţim odată soarta, fiţi nemulţumite şi bateţi-vă joc de rânduiala statului nostru. Veţi vedea că cu noi se vor uni multe, care gândesc la fel şi atunci...» — «Şi atunci?» — «Atunci vine ziua libertăţii.» — «Gherghina are dreptate», ziceau celelalte albine, «nu vrem să fim sclave! Să aşteptăm până va veni ceasul triumfului.»

În dimineaţa următoare regina, însoţită de o ceată de servitoare, se duse la faguri, ale căror căsuţe fuseseră pregătite de către albinele lucrătoare, pentru depunerea ouelor. Ea ouă în fiecare căsuţă, câte un ou mic, lunguiet şi de culoare albă. Servitoarele, care se făcuseră roată în jurul ei, îi întindeau din când în când, câte un strop de miere, ca să prindă putere, îi periiu aripile cu picioarele lor, când regina se odihnea şi îi arătau dragoste şi veneraţie prin mângâieri blânde cu antenele.

De ouă atârână viitorul apropiat al statului albinelor. Fără o nouă generaţie numeroasă, neamul nu va avea destule fiinţe spre a clădi căsuţe şi spre a strânge miere şi astfel va îndura nevoi cumplite, de oarece îi vor lipsi forţele de apărare. Fiecare albină poartă cu ea arma ei, acul, cu care-şi omoară semenul, într'o clipă, iar pe duşmanii mai mari îi pune pe fugă. Fălciile sunt tari şi îi servesc şi la atac şi la apărare; dar împotriva unei puteri covârşitoare în zadar luptă curajul uneia singure. Albinele cele înţelepte ştiu aceasta, de aceea se străduiesc ele, cu cea mai mare abnegaţiune pentru îngrijirea reginei ouătoare, de aceea albinele lucrătoare muncesc

neîncetat la leagănele noi, iar regina se ostenește neîncetat să umple cu ouă căsuțele goale.

După trei zile ieși din ouele depuse mai la început, o ființă mică, un viermișor alb, foarte simțitor la frig și flămând, foarte flămând. Albinele clocitoare, albinele lucrătoare obișnuite se îngrijesc de căldura necesară. Ele înconjoară căsuțele, mai cu seamă în nopțile mai răcoroase și cu corpurile lor țin cald. Din polenul adus de albinele harnice, din miere și apă ele fac o zeamă cu care hrănesc larvele cele tinere. Iată de ce albinele n'au o însărcinare ușoară, căci cu fiecare larvă se adaugă încă o gură flămândă și cu cât se fac mai mari larvele, cu atât le crește și pofta de mâncare. Nici o albină nu poate hoinări fără rost; este mult de zidit, de hrănit și de îngrijit. După nouă zile, viermișorii cei dintâi erau atât de mari, încât umpleau toată căsuța. Acum nu li se mai dedea zeamă, ci miere și polen în porții bunicele. Peste puțin refuzară hrana și începuse, ca și viermi de mătase, să se înfășoare și să adoarmă într'o gogoasă țesută subțire. În timpul acestui somn iese din larvă albina desăvârșită. Se formează capul și ochii, pieptul și pânțele, picioarele, aripele, antenele și trompa, cu care va suge, mai târziu, mierea din flori. Pentruca această prefacere să se îndeplinească nestânjenită și pentruca nici o întâmplare vătămătoare să nu supere formarea plină de mister a tinerei albine, albinele clocitoare, doicile celor tinere acopăr căsuțele cu căpăcele netede de ceară și șed pe ele, ca să încălzească căsuța.

După douăzeci de zile se ivesc cele dintâi albine tinere. Ele rod, cu fălcile, învelișul, care le acopere ca o manta și capacul de ceară al căsuței. Doicile salută, cu sbârânit voios, pe noile venite. Ele pipăie mângâind pe cele deșteptate din somnul de metamorfoză, le netezesc aripile, le dau hrană, și le lasă să se dumirească. Nu este tocmai ușor pentru albinele tinere să se obișnuiască cu mediul acesta schimbat. Până acum stătuse fiecare la o parte, izolată în leagănul ei tănuț, despărțită de popor prin capacul de ceară și acum se pomenește deodată, prin spargerea lui, într'o îmbulzeală cumplită. În ziua întâi intraseră în viață ca la vre-o două mii de surori și se aștepta acelaș număr în fiecare din zilele următoare! Era o înghesuială grozavă!

Veta cea harnică pune totu la cale.

«Bine ați venit!» astfel întâmpină ea pe albinele cele mai

tinere,—«și purtați-vă cum se cuvine să se poarte niște albine conștiincioase. Încă nu sunteți destul de dibace spre a sbura afară, dar sunteți destul de mari ca să dați ajutor în casă. Îngrijitoarele voastre de până acum, vă părăsesc ca să aducă hrană pentru pui; și albinele mai bătrâne se duc cu ele. Voi însă veți fi însărcinate cu îngrijirea larvelor. Le veți hrăni și le veți încălzi. Luați polen și miere, cât trebuie ca să faceți zeamă pentru ele. Unele dintre voi trebuie să asude ceară, altele să treacă la clădirea căsuțelor. De asemenea leagănele, în care ați crescut, trebuiesc curățate și pregătite pentru alți pui. La treabă dar! Pierde-vară nu ne trebuie pe aici!»

Albinele tinere se supuneau cu respect poruncii și cele mari, care până acum fuseseră ocupate în stup, puteau să sboare pe afară pentru a strânge suc. Poporul, deși se înmulțea mereu, nu ducea lipsă de hrană. Zi cu zi creștea și se întărea.

După opt zile se dădu voie albinelor tinere, să facă cea dintâi excursie. Ele aveau ordin să nu se depărteze prea mult, ci să stea pe lângă stup și să observe bine vecinătățile, ca să-și cunoască mai târziu patria. Veta le atrase atenția asupra tuturor pericolelor, asupra pânzelor de păianjin, asupra rândunicilor, care apucă albinele din sbor, asupra broaștelor, care pândesc pe cele ce se așează pe pământ. Cu toate aceste sfaturi, multe albine cădeau zilnic jertfe dușmanilor, iar altele harnice, care încărcate din greu, o luau spre stup, nu puteau să scape de coșofane, care le înghițeau cu poftă, ca pe o bucățică gustoasă. Numai urmașii numeroși ai reginei erau în stare să înlocuiască aceste pierderi zilnice de vieți de albine. Fără regina, neamul albinelor ar fi ajuns o mână de ființe în neputință de a se menține.

Gherghina însă nu voia să țină seamă de aceasta. Ei îi venea greu să lucreze pentru celelalte surori. Viespea era idealul ei. Aceasta nu se îngrijea de cât de ea singură și puțină vreme și de copiii ei, cari apoi trebuiau să vază singuri ce să facă și încotro s'o ia. Gherghina admira viespea și se simțea mândră, când viespea întâlneau-se cu ea, îi adresa câteva cuvinte binevoitoare. La întrebările viespei, dacă se grămădesc provizii în stup, dacă sunt pe cale de a ieși pui tineri, Gherghina îi da bucuros lămuriri. Ea îi descria viespei și situația fagurilor pentru pui și locul unde se

afllă mierea.—«Dar căsuțele de miere le-ați acoperit cu capacele de ceară?» o întrebă viespea. «Numai parte din ele»—răspunse Gherghina,—«mai zăbovim cu acoperitul până când se face mierea mai vârtoasă.» «Asta e bine,» adăogă viespea. Mi-ar plăcea să vă fac o vizită; m'ai lăsa tu să intru, când vei fi de pază?»—«Cu mare plăcere!» răspunse Gherghina. «Atunci te vei putea folosi de prilejul acesta ca să esplici albinelor tinere ce însemnează libertate și egalitate, numai astfel își vor veni în minți. Eu nu le înțeleg tot așa de bine ca tine.» «Așa voi face copila mea,» zise viespea. «Spune-mi însă, când ești tu de pază la urdiniș?»

— «S'a nemerit bine!» zise Gherghina veselă. «Tocmai mâne sunt eu de rând și cu câteva din tovarășile mele.» «Atunci la revedere!» strigă viespea. «La revedere, mâne în zori de zi!»

(Va urma)

O Institutooră

COMETA HALLEY

Dintre cometele cari au venit anul acesta în apropierea pământului, cea mai interesantă, atât prin regularitatea apariției sale, cât și prin turburarea ce a pricinuit în lume, la începutul acestui an, este *cometa Halley*, care se mai vede și în prezent pe cerul nostru. Ea se mișcă în jurul soarelui, centrul sistemului nostru planetar, descriind un drum în formă de elipsă foarte turtită, soarele ocupând unul din focarele elipsei. Acest drum, numit orbita cometei, îl face cam în 75 ani și în cursul său cometa se apropie de soare mai mult decât planeta Venus [Luceafărul] și se îndepărtează până dincolo de orbita lui Neptun, cea mai îndepărtată a sistemului nostru planetar. Comete cu periodicitate regulată se cunosc cam vre-o 79, dintre care unele descriu drumul complet în jurul soarelui în timp de peste 8000 de ani.

Cometa din anul acesta poartă numele astronomului englez Halley [născut la anul 1656], care cel dintâi, la anul 1682, i-a calculat orbita, după indicațiile lui Newton, descoperitorul gravitațiunei universale.

Halley calculase orbitele pentru 24 comete apărute mai

înainte și a observat că orbita cometei apărute în acel an, este aceeași cu cea observată de Kepler în 1607, deci cu 75 de ani mai înainte, precum și cu acea apărută în timpul lui Apion, la 1531, adică cu 76 ani mai înainte de acea apărută în timpul lui Kepler. De aci trase concluziunea că aceste trei comete sunt una și aceeași.

De la 1682 cometa a apărut în mod regulat la 1759, la 1835 și se prevestise întoarcerea sa pentru anul 1910. În așteptarea ei astronomii au zărit-o cu lunetele apărând printre stele încă din luna Septembrie anul trecut. Incetul cu încetul ea s'a văzut tot mai mare și în mișcarea ei, care este contrarie celei a pământului, se îndrepta spre soare cu o iuțeală de 49,000 metri pe secundă, pe când pământul face numai 29,000 metri pe secundă. La 7 Aprilie cometa a ajuns la periheliu, adică în pozițiunea cea mai apropiată de soare. În acel moment distanța între ea și soare era de 90 milioane kilometri. De atunci s'a apropiat mereu de orbita pământului cu iuțeala de 250,000 kilometri pe oră sau 6 milioane de kilometri pe zi.

Din cauză că cometele, în drumul ce descriu în jurul soarelui, sunt atrase de planetele din sistemul nostru solar, mișcarea lor nu este tocmai-tocmai uniformă și câte odată mai întârzie ori apar mai de vreme. Astfel perioada de revoluție în jurul soarelui a cometei Halley variază cam între 74 și 79 ani.

Această neregularitate în mișcare face ca, la sosirea ei în apropierea pământului, să nu se găsească în aceeași poziție față de soare.

Anul acesta s'a nimerit ca cometa să vie tocmai în linie dreaptă cu soarele și pământul, trecând printre aceste două corpuri cerești, în noaptea de 5—6 Mai. Coada cometei, care se întinde totdeauna în spre partea opusă soarelui, trebuia deci să se îndrepte spre pământ, care se găsea în acel moment la o depărtare de 23 milioane kilometri de cometă. După calculele făcute la observatorul Remeis din Germania, în ziua de 30 Aprilie, coada cometei avea o lungime de 40 milioane kilometri cu mult mai scurtă ca a altor comete observate, ale căror coadă a ajuns până la 250—300 milioane de kilometri. Prin urmare pământul trebuia să treacă cam pe la mijlocul coadei cometei Halley, după cum trecuse și planeta Venus în noaptea de 18—19 Aprilie. Prin analiza spectrală a

luminei ce ne trimite coada cometei, se constatase de către astronomul Charles Nordman, de la observatorul din Paris, că în coada cometei Halley se găsește cianogen, un gaz foarte otrăvitor.

Trecerea pământului prin coada cometei devenea deci primejdioasă pentru viețuitoare, cari puteau să fie otrăvite de gazele cometare. Astronomul francez constatase însă că coada cometei este foarte subțire și densitatea ei este de asemenea foarte mică față de densitatea atmosferei pământești. Așa dar pământul trecea prin coadă ca un glonț prin aer și deci gazele otrăvitoare nu puteau să aibă nici o influență asupra populațiunei pământești.

În urma acestei păreri coada cometei a fost numai decât studiată mai în deaproape de către oamenii de știință și vestitul astronom Lowel, directorul observatorului din Arizona, în America, comunică academiilor de știință, că după cercetările sale gazul otrăvitor se află numai în sâmburele cometei, care trecând la o distanță de 23 milioane kilometri de pământ, va fi înlăturată orice primejdie.

Cu toate asigurările astronomilor, că nu se va întâmpla nimic, lumea în mare parte a fost coprinsă de o adevărată spaimă, mai ales oamenii fără știință, care leagă totdeauna aparițiunile cometelor de vre-un război sau cine știe de ce altă nenorocire. În unele țări a trebuit ca guvernele să dea chiar circulări prin cari să liniștească populațiunea, care-și pierduse capul. Unii se omorau înainte de a se prăpădi lumea, iar alții își prăpădeau avutul în petreceri, în cele câte-va zile cât credeau că mai aveau de trăit. În Franța și Italia oamenii mai civilizați se aprovisionase cu oxigen spre a avea ce inspira în timpul cât va dura trecerea pământului prin coada cometei.

Lucrătorii de prin fabricile din Rusia părăsiau lucrul spre a merge să moară la căminul părintesc! Noaptea, aproape de ziuă, mulți curioși ieșiau din case să admire cometa, care apărea din ce în ce mai luminoasă și se perdea în zorii dimineții.

La 2 Mai răsăria la ora 3 dimineața; la 5 Mai la ora 4 și 34 minute. În noaptea de 5—6 Mai trebuia să treacă pe discul solar și la 6 Mai apunea cu 20 de minute în urma soarelui.

Trecerea cometei prin dreptul discului solar întâmplându-se în timpul nopții, de la noi nu se putea observa, ci numai din

America, Japonia și Oceanul pacific.

În acea noapte a fost o privighere universală în așteptarea importantului fenomen ceresc. În toată lumea era o teamă ascunsă și pentru cei cunoscători curiozitatea de a vedea frumoasa iluminare a cerului, ce ar fi provocat-o lumina cometară sau să admire milioanele de stele căzătoare aprinse, cari formează mai totdeauna cortetul cometelor.

În Rusia mulți țărani îmbrăcaseră hainele de moarte și adusesese în casă icoane din biserici, ca să-i ocrotească de pieire.

În ciuda tuturilor cerul se înouează puțin de cu sară și noaptea trece liniștită, fără să se întâmple nici cea mai mică nenorocire.

În unele localități s'a observat numai o ușoară iluminare spre nord-est și nord-vest, care s'ar fi datorit poate luminei cometare. A doua zi soarele răsări zâmbitor către cei nedormiți, împrăștiind prin lumina sa dătătoare de viață și urmele de spaimă pricinuite de cometă.

Și cu toate acestea la un cataclism universal, provenit din întâlnirea pământului cu un alt corp ceresc ne putem aștepta oricând. Ce s'ar fi întâmplat, dacă pământul ar fi trecut prin sămburele cometei Halley, care probabil este format din materii solide aprinse? Chiar dacă pământul ar fi atras numai câte va bucăți din aceste materii solide, în căderea lor ar fi sdruncinat mult viața pământească.

După 6 Mai cometa Halley răsărind în urma soarelui, nu se vede decât seara după apus. Ea apune din ce în ce mai târziu și la 17 Mai coboară sub orizontul nostru la 11 ore și 35 minute noaptea. Strălucirea ei devine tot mai slabă, coada abea se mai zărește, conturul său se șterge și nu se mai vede decât un glob cenușiu—albicios. Se depărtează mereu de pământ spre a se pierde cu totul în abisul universului și nu rămâne în urma salutului ce a făcut astrului nostru de cât amintirea spaimii ce a aruncat în sufletul oamenilor și de azi și a acelor ce o vor revedea peste 75 de ani.—

Archir

SCRISOAREA II

Dragi copii...

Atâtea mărgăritări frumoase ascunde viața noastră, atâtea taine!... Și azi și mâine câte una, noi trebuie să le desgropăm pe rând din negura neștiinței, ca apoi tihniți să stăm, să ne împletim cea mai prețioasă podoabă — a sufletului...

Ca niște corăbieri inimoși, care pleacă în largul mării spre un țarm dorit și pururi verde, să-și descopere un adăpost mai sigur, tot ast-fel și noi dragii mei, deși tineri, ne-am imbarcat în barca credinței adevărate, să străbatem marea vieții atât de necuprinsă, să ne găsim un drum veșnic deschis, care duce la cel mai mareț liman — al *Mântuirii*. Drumul acesta, e atât de strimt și atât de bine apărat! În dealungul lui, în loc de vânturile vijelioase — ura și invidia —, adie acel zefir dulce, dulce și alinător! — al *mângâierii* —. Pe marginile lui cresc niște flori rumene, rumene și albe ca răsăritul unui soare de primăvară, niște flori pe cari nu le-a cunoscut toamna, nici iarna. Aceste flori se numesc florile — *Dragostei* — Dumnezeu, când a înrădăcinat în piepturile voastre inima, ca s'o facă și mai simțitoare, a strecurat în ea, dragoste din dragostea Lui, și a deșteptat în ea setea sfântă a fericirii cerești, fără de sfârșit, setea — paradisului.

— Dar fiind prea delicat țesută, El, Dumnezeu, ca să nu rămâe înfrântă de griji, a dăruit-o cu o armă, care nici nu lovește, nici nu sângerează, ci numai apără. Aceasta e arma — *răbdării* —. Apoi a strâns bobiță cu bobiță, atâția picuri de rouă și i-a'nchegat într'însa, ca în clipe de jale, să aibă cu ce-și alina dorul. Bobițele acelea rotunde și argintoase noi le-am numit *lacrimi* — glasul suferințelor, care cer alinare.

Vedeți dar ce grije ne poartă Cel de sus? Ce bun trebuie să fie El, care ne iubește atât de mult!

Zi și noapte, prin atâtea și atâtea semne ne arată neîncetat cât îi suntem de dragi. Dar de noi, o fi știind el — Tatăl nostru — cât îl iubim? O fi știind., și de unde?...

O, frățiorii mei... Voi nu știți că are trimiși niște îngeri, cari umblă cu condicuța de aur în urma noastră și înseamnă tot ce vorbim și ce facem? Și sunt atât de blânzi și cuminți acești îngeri, încât dorm cu copii ascultători, în fiecare noapte împreună.

Veniți dar astăzi mai degrabă, să dăm mâna cu un alt prieten al sufletelor noastre, cu un prieten tot atât de bun ca cel dintâiu, despre care am vorbit în scrisoarea trecută. Veniți cu brațe deschise și cu frunte senină, să-l îmbrățișăm și într'un glas să-i strigăm: Prietenule — *Adevăr* — fii al nostru, celor slabi de acum, rămâi cu noi — întotdeauna—.

Și el ca un bun prieten, o să caute din zi în zi să ne placă mai mult și să vorbească din când în când cu îngerul nostru, sfătuindu-l să se

suie într-o clipeală până sus, și să-i spue Tatălui nostru, carele este în ceruri, cât de cumințiți sunteți. Și acum când fiecare îl sărutați cu gândul vostru, acum când inima voastră tresaltă în bucuria unui nou prieten iar sufletele voastre împăcate râd și se înseninează de cunoașterea lui, acum ia ascultați o istorioară ca să vă puteți da seama și mai bine, câtă putere are el de la Dumnezeu:

«O mamă văduvă, își petrecea odată în străini, pe singurul ei fiu. Era într-una din cele dinfai zile ale primăverii, când frunza copacilor încă tânără se răsăra la soare tîntită de cracă. Sărmana mamă!

Își cheltuiuse toată lumina ochilor ei pe urma acestui fiu, până să-l vază în vîrsta în care-l vedea — de 12 ani —. Din ce avea, din ce n'avea, scotea din gura ei și-i dădea lui. Acum... acum înză scăzuse în lipsurile cele mai plîngătoare ale sărăciei. Se hotărâ deci ca împreună cu alți câți-va tovasăși să-l trimeată prin străini, să-și agonisească bucată de pâine de toate zilele. Și iată-o la marginea satului cu șuvițele de păr lăsate neregulate în vînt și cu privirile topite în lacrimi, îmbrățișează pentru ultima oară pe copil, și ca o binecuvîntare depunându-i o ploae de sărutări, îi zise:

— Dragul meu. De-azi înainte eu n'am să fiu cu tine. Tu departe, eu departe, ne-om dori neîncetat! De-azi, eu n'am să-ți dau sfaturi ca până acum și să-ți mai istorisesc despre Tatăl cel din ceruri, dar ca un tovarăș, să nu te simți singur în viață, priimește și sfatul acesta: «Să nu minți nici odată în viața ta.» Tu știi cât de mult ne iubește Dumnezeu. Și noi așa dar, trebuie să-i arătăm în orice clipită dragostea ce o avem către Dănsul. Și asta numai și numai prin împlinirea poruncilor Sale care sunt lumină și mîntuire. Ai auzit dragul mamei? Să nu minți pe nimeni, căci minșind pe oameni, minți pe Dumnezeu... Și răspunzînd copilul «da», sărută mîna mamei sale și împreună cu ceilalți tovarăș și se depărtă încet, încet, până se pierdu departe sub norii de praf, care se auriau în bătaia razelor de soare. Cerul albastru zîmbia, iar vîntul printre dantelele florilor își împletea noi cîntări de primăvară —.

Cînd după o bucată de drum, cînd se găsiu în mijlocul unui codru adînc și liniștit, niște oameni cu armele în mîini, le-au poruncit să opriască caii pe loc. Erau niște hoți. Toți voinici cu ochii scîntetori, cu barba lungă și ne'ngrijită și părul sburlit în sus.

Copilul, nici de cum nu se'nspăimîntă de figura lor ciudată. Se de-te jos de pe cal și luîndu-l de căpăstru se opri locului.

— Aduceți banii, se răstiră hoții către ceilalți tovarăș și, care erau cu mult mai vrăstnici ca copilul.

La această întrebare forțată, copilul tresări. Își aduse aminte că în fundul sacului său, mamăsa îi legase într'un petec trei galbeni, ca să-i aibe în zile de nevoie.

— Oameni... oameni, isbucni copilul în bucurie. Lăsați-i pe tovarăș mei. Ei poate n'or fi avînd, dar uite în fundul sacului am trei galbeni.

Hoții, mirați de aceasta mărturisire nevinovată, blîndă, se priviră neliniștiți unii în ochii celui lalt, și-l întrebă unul dintre ei mai bătrîn:

— Da' bine copilule; cine te-a silit să mărturisești despre banii tăi?

— O, voi nu știți răspunse iarăși copilul, voi nu știți. Mama mi-a

zis că sunt un copil bun, și mi-a mai spus, să nu mint în viața mea, căci Dumnezeu, care este în ceruri și vede toate câte făptuim și nu iubeste pe oamenii cei răi și cari mint.—

Hoții înmărmuriră O neliniște sufletească amestecată cu o bucurie neînțeleasă simțiră în pieptul lor răscolindu-se. Ochii lor scăpărară de o fericire mută, și un gând senin ca o mângâiere cerească le lumină mintea întunecată până acum.

Dacă acest copil, își ziseră ei, numai de 12 ani, care nu înțelege ce însemnează încă viața asta, și cu toate acestea, iubeste și se teme de un tată care este în ceruri, dar noi... noi... suflete pierdute, călăi cruzi și îndărătnici, noi care ne risipim viața atât de scumpă, făptuind fapte de care se îngrozește până și urechea să le auză, noi... ce-om spune tatălui aceluia din ceruri când ne-o cere socoteală, despre cum ne-am cheltuit viața!

Și căzând în genunchi, își duseră mâinele cruce pe piept, și înălțând frunțile pătate spre cer, strigară :

— Doamne... Doamne, tatăl nostru, iartă-ne, iartă-ne de tot ce am greșit și cu fapta și cu cugetul. Apoi sculându-se au împărțit averea lor copilului și tovarășilor lui, și astfel s'a întors copilul îmbogățit, imediat acasă, iar hoții au scăpat din calea această a pierzării...»

Vedeți, dar dragi copii, cu ce prietin am făcut astăzi cunoștință? Iubiți-l dar cât puteți mai mult și vedeți să vă purtați tot așa de bine cu el, cum s'a purtat și copilul acela de 12 ani.

Ce fericit mă simt că mi-ați răspuns... Da !»

Al vostru frate cu drag

P. Papazissu

CĂTRE STELE

(SCHIȚĂ)

În mișcările lui domnea oare-care neliniște, o durere mare chinuia inimioara copilășului.

— Rămâi sănătos Niculae, rămâi sănătos! O să mă înapoez numai decât să te iau!..... — îi zicea mama sa sărutându-l și luându-și rămas bun și de la celelalte persoane adunate acolo.

Copilașul simțea ceva fals în cuvintele mamei sale, el pricepea prea bine că ea nu spunea acestea decât pentru a-l liniști, că foarte rar îi se împlineau cele ce i se povestiau sau i se făgăduiau.

Se așezase acolo, în colțul grădinii, privind trist cu fața palidă și ochii bolnavi locul pe unde eșise mama sa, și rămăsese în acel colțuleț timp îndelungat, până ce, înoptându-se, văzuse că e mai bine să intre în casă, măcar că și acolo, în acea casă splendidă unde florile creșteau din belșug și unde luxul arăta bogăție și eleganță copilașul se simțea ca și străin. Totul i se părea întunecat și necunoscut și nu îndrăznia nici măcar să pășească pragul cămăruții sale, cu toate că ar

fi găsit acolo tot felul de petreceri. Tăcut și gânditor scoborî din nou în grădină și se afundă într'un tufiș....

Puțin mai încolo, la marginea grădinii lor, doi copii, cam de vârsta lui se jucau veseli cu mingea; alergau, petreceau cu acea nepăsare, caracteristică vârstei lor. Dar... vai... el nu putea să ia parte la jocurile lor, n'ar fi putut nici să fugă, nici să sară ca acei copii; înimioara lui, la cea mai mică alergare, î-l durea și-i bătea atât de tare, par'că, ar fi voit să-i spargă pieptul, din care pricină și fusese oprit de doctor de la cea mai mică oboseală.

Văzând pe coconășul, cei doi copii întrerupseră jocul și începură să vorbească între ei încet.

În vremea aceasta Nicușor îi privia cu atenție, mirându-se cum ei, așa de trențăroși și desculți, puteau să fugă și să se desfăteze cu atâta plăcere. Oh, de-ar fi putut și el să fie ca ei!...

Seara nici părinții, nici profesorul său nu se mai întoarseră să-l ia cu ei, cum îi se făgăduise, și așa bietul copil rămase tot singur.

Neplăcându-i să stea cu servitorii, eși iar în grădină, plimbându-se încet pe alea cea lungă, până ce ajungând în capătul din fund, se așeză pe o băncuță de piatră, rămânând acolo dus pe gânduri, cu ochii la cer.

În adâncul întunecat al cerului, una după alta stelele apăreau, strălucind tainic, iar mirezmele primăverii în floare, îmbătau tot mai mult plăpândul copilaș, care le sorbia cu o plăcere lacomă, cu ochii mereu ațintiți la stele.

În vremea aceasta gânduri negre îi treceau prin minte. Iși amintea limpede, cum îl priviseră cu oare-care milă, toate acele persoane, cari plecaseră de dimineață cu părinții lui și cu profesorul, cum într-o zi tușa Catia îi zisese «sfrijit» și cât îl duruse acest cuvânt.

— E cu puțință ca asemenea sfrijiti să poată trăi mult timp? — se întrebase el atunci!...

Și de ce adesea unii copii, mai mari și mai voinici ca el, zărindu-l, râdeau și o rupeau de fugă! El știa că se putea râde de bucurie, dar nu de răutate, cum făceau ei. Da! Ei erau foarte răi și mai bine nu i-ar mai fi eșit în cale!

Oh! Numai de-ar fi fost el puțin mai mare, ar fi silit pe tușa Catia să îngenuche înaintea lui și să-și ceară ertare, apoi i-ar fi șoptit la ureche:

—la seama, să nu ți se întâmple mai rău altă dată!

Dar dacă alții ar mai fi râs de el?

Oh! Acelora, nu le-ar fi făcut nimic altceva, de cât i-ar fi gonit și-ar fi râs și el la rândul lui de ei.

Stelele în depărtare, strălucitoare dar liniștite, aruncau peste copil razele lor slabe, îl atrăgeau la cer, par'că-i arătau drumul cel mai scurt pentru a ajunge până la ele. Acolo, trebuia să fie bine de tot, acolo trebuiau să fie îngeri cu aripi albe și aurii; acolo trebuia să fie o viață liniștită și frumoasă. Oare, de ce priveau acele stele așa de fix spre pământ? Să fie și ele ființe cugetătoare?...

Jur împrejur era liniște și noaptea se făcea tot mai neagră, tot mai tainică. Copilașul se simțea foarte liniștit, foarte mulțumit; i se părea

că stă să se contopească cu stelele și uitând de tot cele ce-l înconjurau își pierdu cunoștința...

Deodată, sunete melodice pătrunseră până la el din necunoscutul depărtat, deșteptându-l din visul lui. Acele sunete tainice, melodioase, îi amintiră lucruri frumoase, îl mai făcură să-și aducă aminte de ce se petrecuse dimineața, de oaspeții, de profesorul, de mama sa plecată cu ei, de cei doi copii, cari se jucau cu mingea și de multe alte lucruri.

Un dor aprins, ca să părăsească lumea îl năpădi, o durere crudă îi furnică prin tot corpul și o simțire ciudată îi trecu prin căpușorul lui bolnav. I se părea că stelele răspândeau în jurul lui sunete tainice și că sub influența acestor sunete scaunul de piatră, pe care ședea, se mișcă încet, înălțându-se către spațiul ceresc și... atunci simți în el ceva ciudat.

Cu strigăte de spaimă sări în sus și ca un nebun o rupse de fugă spre casă. În acea turburare i se părea că pământul se rostogolește, cu un sgomot surd, sub picioarele lui, că picioarele îi zburau și că inimioara lui se sbătea de par'că să-i sară din piept.

Tremurând ca o vargă, se opri în cea dintâi odaie și privi în jur.... Pe cât se părea, servitorii strânși în bucătărie, nici nu băgaseră de seamă lipsa lui. Ca și mai nainte în micul palat domnea o tăcere adâncă, ca și mai nainte, în acea odăiță lumina o mică lampă, care arunca în jur o lumină slabă roșiatică.

Slăbit și îngrozit aproape de fugă se așeză lângă fereastră, admirând mulțimea luminelor, cari străluceau prin casele din apropiere.

— Când o să vie mama? se întreba din când în când, mârșit de singurătatea, în care fusese lăsat, ținându-și mereu privirea la stele, al căror scânteiat i se părea rece cum era și inima lui.... în acea clipită.

Și în noaptea acea visă o lume de stele tainice, dar atrăgătoare și pe vârful copacilor din marea lor grădină, fel de fel de păsărele delicate, cari cântau cântece dulci, privindu-l fix. Copilașul se simțea fericit în lumea aceea, îi plăceau acei oameni frumoși, veseli, cari-l priviau cu o căutătură prietenească, fără să răză de el și în prada acelor dulci simțiri dormi dus până în dimineața următoare.

* * *

Ziua se părea că va fi năbușitoare Nicușor se simțea afară din cale de trist. Toată căldura aceea pătrunzătoare din pieptul lui, deștepta din când în când în inima lui o senzație de nemulțumire neînțeleasă. Se simțea cu totul strein în mijlocul aceluia sgomot, acelei bucurii, acelei zarve, care domnea în jurul lui și cu un dor aprins aștepta noaptea, în care cel puțin aveau să se întoarcă și să strălucească prietenele lui. Atunci s'ar fi întors iar bucuria în sufletul lui trist, atunci s'ar fi lăsat cu totul dulceilor lui închipuiri fantastice....

— Da, stelele sunt ale mele toate.... murmura adesea copilașul, — ele nu obosesc niciodată să mă privească, să mă cheme lângă ele. Ele mă farmecă cu vecinica lor splendoare; îmi șoptesc cuvinte plăcute și pline de întărire!...

În zilele mai călduroase, Nicușor se ducea împreună cu profesorul său la gârle din vecinătate să facă bae. Copilașul ar fi voit să vor-

bească cu el în timpul acelei plimbări de ceea ce-l interesa și să aibă mai lămurite explicațiuni; dar profesorul, om serios și adâncit în gândurile lui, făcea să se sfârșească cât mai repede acele convorbiri, ba une ori îl și certa.

Într-o zi eu mergeau în tăcere.

— Soarele întunecă frumusețile cerului!.... — murmură copilul, ca să înceapă vorba.

Profesorul zâmbi, gândindu-se aiurea.

Da, așa este, — urmă copilul, — pentru că strălucirea lui orbitoare ne împiedică să zărim celelalte stele, cari sunt pe cer și dacă îl privim, cât de puțin cu ochii ne face rău, ni-i întunecă și pe urmă nu mai vedem nimic.... Stelele sunt mai bune ca soarele, sunt mai ferme-cătoare, ne îngăduie să privim frumusețea cerului!...

— Nu vorbi prostii, Nicule! — îi răspunse profesorul distrat.

Copilul se cutremură la acel răspuns rece și se uită la o parte.

Totul în jur era strălucitor și vesel. Verdele închis al livezilor, florile mirositoare și multicolore, firea toată în deplină viață, numai el devenise din nou trist.

În seara aceea copilul, ca de obicei, fu lăsat acasă singur; dar lui nu-i dispăcea acea singurătate, care îi îngăduia să se lase cu totul închipuirilor sale fantastice și să rămână fermecat în fața ferestrei de la odăița sa admirând stelele. Sărmana lui inimioară bătea tare și un fior de frig îi șerpuia prin inimă.... Acolo în jurul castelului lor, totul era în tăcere, pustiu și de pe drum ca și din livadea vecină se înălța un fel de umezeală, care-i pricinuia fiori, fără ca el să bage de seamă, uimit cum sta în fața acelor stele fermecătoare. Hotărât, eși iar în grădină, singuratic și tăcut, părăndui-se că acolo la aer deschis o să se poată deda mai în libertate frumoaselor lui visări, și cu totul adâncit în acel dulce farmec, în acea contemplațiune cerească, tristețea lui s'ar mai micșora și sufletul lui desnădăjduit s'ar mai ușura.

Acele dulci simțiri pe deoparte îl întăreau întrucât-va, iar pe de alta îi redeșteptau și amintiri dureroase, de la care ori cât se muncia nu se putea abate, puterile lui sufletești fiind slăbite.... Atunci cu vorbe gingașe prindea să povestească toate necazurile prietenelor lui, stelelor, dar par'că și ele păreau că râd de el și din nou, ca o lovitură dureroasă se întorcea și aceasta în sufletul lui.

De odată, umbre negre, clătinate, trecură repede pe dinaintea lui și ceva grozav străluci pe după tufișele învecinate. Tremurând de tot se sculă de pe banca de piatră și palid, cu ochii lărgiți peste măsură, privi atent în întunerecul nopții, așteptând să se petreacă ceva neobișnuit. Dar totul intră earăși în liniștea și tăcerea de mai nainte. Emoțiunile încercate, impresiunile ciudate, pricinuite de întunerecul nopții, îl făcură să-și piardă cunoștința de orice lucru și de lumea înconjurătoare.

Stelele luminau tăcute și părea că razele lor, aci se jucau una cu alta, aci se topia una în alta și că strălucirea lor se măria, deocamdată pe nesimțite, apoi cu oare care grabă. Dar iată că, deodată între ele și copil se așează un tablou magic și foarte ciudat: sub bolțile mari ale unui palat măreț, un alt copil frumos și delicat tot ca el, își șoptea

ceva neînțeles, în timp ce el ținea strânsă în mânuțele sale o păsărică de toată frumusețea.

— la te uită colo, în fund — îi zise acel copil.

El încrezător, privi într'acolo; atunci copilul răutăcios îi smulse din mâni păsărica, fugind apoi departe.

Ciripiturile sărmaneii păsărele și râsul batjocoritor ale răutăciosului copil ajungeau până la el. O flacără dureroasă mistuia corpușorul lui Nicușor, învâlcindu-l din creștet până'n tălpi.

— Fugi de ei, ingerașul nostru, fugi de ei, vino la noi, — îi murmurau scânteitoare stelele.

Banca de piatră, pe care sta, începu să se miște tare, ca și când ar fi vroit să-l asvârle departe, vântul sufla cu tărie și glasuri ascunse șuierau printre crengile copacilor. Nicușor sări în sus, cu inima bătându-i tare, simțind că-i cresc aripi pe spate. Pământul îi fugea de sub picioare, și ceva grozav se apropia de el pe dedesubt, pe când la spate cineva îi murmură cuvinte fără șir, neomenești.... iar pe deasupra celui haos de glasuri rele, cari sburau în jurul lui, asurzindu-l, li niștite și fermecătoare străluciau stelele....

Glasurile lor erau pacinice dar mai atrăgătoare și mai dulci. Un dor aprins îl apucă de a se adăposti în mijlocul lor, de a fugi de acele strigăte asurzitoare și ca un nebun, ca un desnădăjduit, se puse pe fugă, neștiind nici el unde o să iasă.

Picioarele îl dureau și inimioara lui bătea puternic în piept, dar el fugea mereu prin întunerecul arborilor, apărându-se de crengile lor cu mâinile îndreptate înainte, poticnindu-se și dând înapoi din când în când și întrebându-se cu nedumerire:

— Dumnezeu, ce să mă fac?

Și inimioara lui se strângea de mare durere. Dar, iată că dintr'odată acea mare durere și toate acele simțiri străine încetară ca prin minune și o bucurie pacinică și dulce se revărsa în mica lui ființă.

Copilul își deschise brațele și închizând ochii pe jumătate, cu un țipet sălbatec, țipet asemenea cu al bufniței, sbură de pe pământ spre stelele fermecătoare.

Atunci stelele luminoase răsunară și se rostogoliră de pe bolta cerească, coborându-se întru întâmpinarea copilului, care se urca mereu, tot mai sus cu aripele lui aurite. În urmă un ingeraș frumos și divin îi înconjură cu dulceață și-i închise ochii cu o mână ușoară și în brațele îngerului mângâietor, sărmanul uită toate necazurile lui.

A doua zi dimineța fu găsit întins pe iarba înrourată cu mâinile încrucișate pe piept și cu fața întoarsă spre cer. În jurul gurii, pe fața palidă se vedea o mică rană cu sânge închegat. Ochii lui erau întredeschiși, iar fața-i copilărească nemișcată și rece !....

(Din italienește)

Florian D. Stănculescu